

**ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**

**MA in Special and Inclusive Education
(2 years / 120 ECTS / MA-DL)**

20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελίδα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....1

ΔΙΠΑΕ

**1. Σχεδιασμός και ανάπτυξη προγράμματος σπουδών
(ESG 1.1, 1.2, 1.7, 1.8, 1.9)(2-42)**

PHILIPS

**1.1 Ενίσχυση της οργανωτικής δομής και των μηχανισμών διασφάλισης
ποιότητας.....2**

1.1.1 Καθορισμός τομέων ευθύνης.....2

1.1.2 Θεσμοθέτηση σαφών αλυσίδων εντολών.....3

1.1.3 Διασφάλιση αποτελεσματικής ανταλλαγής γνώσεων.....3

1.1.4 Θεσμοθέτηση διαφανών και ισχυρών πρακτικών Διασφάλισης
Ποιότητας.....4

**1.2 Αναθεώρηση της περιγραφής του προγράμματος για μεγαλύτερη
εξειδίκευση και ελκυστικότητα.....5**

1.2.1 Μαθησιακά αποτελέσματα.....6

1.2.2 Βασικά Σημεία του Προγράμματος.....6

**1.3 Ενσωμάτωση διεθνών πλαισίων (π.χ. UNESCO) για ενίσχυση της
διεθνοποίησης9**

1.3.1 Ενσωμάτωση των πλαισίων και αρχών της UNESCO και της
Διακήρυξης της Σαλαμάνκα.....9

1.3.2 Ενσωμάτωση και εμπλουτισμός των υποχρεωτικών μαθημάτων
κορμού.....9

1.3.3 Διαλέξεις από ειδικούς με παγκόσμια οπτική.....10

1.3.4 Εμπλουτισμός εκπαιδευτικού υλικού.....10

1.3.5 Επαγγελματική ανάπτυξη του διδακτικού προσωπικού.....11

1.3.6 Εμπλουτισμένα Μαθησιακά Αποτελέσματα.....11

Περιεχόμενο και Περιγραφή Μαθημάτων

▪ SPE101 - Σύγχρονες τάσεις και Προοπτικές στην Ειδική Αγωγή..... 13

▪ SPE102 - Μεθοδολογία έρευνας 14

▪ SPE103 - Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης..... 14

▪ SPE201 - Μαθησιακές Δυσκολίες και Διαταραχές Συμπεριφοράς.... 15

▪ SPE202 - Συμπερίληψη, η Εφαρμογή της Ειδικής Αγωγής
στην Πράξη..... 16

▪ SPE203 - Προγράμματα Πρόληψης, Παρέμβασης και Διαφοροποίηση
Σχολικού Προγράμματος για Συμπερίληψη..... 17

▪ SPE204 - Ψυχοπαιδαγωγική στην Ειδική Αγωγή..... 18

▪	SPE301 - Σχολικός Εκφοβισμός και Βία.....	18
▪	SPE302 - Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή.....	19
▪	SPE303 - Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος.....	20
▪	SPE304 - Μουσική και Ειδική Αγωγή – Στρατηγικές ενσωμάτωσης..	21
▪	SPE305 - Ανίχνευση Μαθησιακών Δυσκολιών και Αξιολόγηση.....	22
▪	SPE306 - Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης.....	23
▪	SPE307 - Διπλωματική Εργασία.....	23
▪	SPE401 - Πρακτική Άσκηση	24
1.4	Εμπλουτισμός του περιεχομένου με κοινωνιολογικές και κριτικές προσεγγίσεις στην ένταξη.....	25
1.4.1	Αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών και ενσωμάτωση κοινωνιολογικών και κριτικών προοπτικών.....	25
1.4.2	Το μάθημα “PDE 111 – Κοινωνιολογία της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης”	25
1.4.3	Διεύρυνση Μαθησιακών Αποτελεσμάτων και επικαιροποίηση Περιεχομένου.....	25
1.4.4	Επιμόρφωση και ανάπτυξη διδακτικού προσωπικού.....	26
1.4.5	Ενίσχυση διεπιστημονικής συνεργασίας.....	26
1.5	Αναβάθμιση της βιβλιογραφίας με σύγχρονες και επίκαιρες πηγές.....	27
1.5.1.	Ολοκληρωμένη ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.....	27
1.5.2.	Ενσωμάτωση επικαιροποιημένης βιβλιογραφίας.....	29
1.5.3.	Ενσωμάτωση ψηφιακών και ανοιχτών πηγών.....	28
1.5.4.	Μηχανισμός συνεχούς αναθεώρησης.....	28

ΔΙΠΑΕ

2. Μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση με κέντρο τον φοιτητή (ESG 1.3).....	(43-49)
--	---------

PHILIPS

2.1	Ρητή τεκμηρίωση του παιδαγωγικού μοντέλου που εφαρμόζεται.....	43
2.1.1	Ενσωμάτωση θεωρητικού πλαισίου στην τεκμηρίωση.....	43
	• <i>Θεωρία της Γνωστικής Ανάπτυξης (Jean Piaget)</i>	43
	• <i>Κοινωνικοπολιτισμική Θεωρία (Lev Vygotsky)</i>	43
	• <i>Θεωρία του Κονστρουβηκτισμού (Constructivism - Jerome Bruner)</i>	44
2.1.2	Αναθεωρήσεις των αναλυτικών προγραμμάτων των μαθημάτων.....	44
2.1.3	Ανάπτυξη και ενημέρωση/επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού.....	44
2.2	Υιοθέτηση πρακτικών ανατροφοδότησης (π.χ. “YOU SAID, WE DID”).....	45
2.3	Ανάπτυξη πολιτικής για τη χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης.....	46
2.3.1	Διαμόρφωση και διαβούλευση πολιτικής.....	46
2.3.2	Πεδίο εφαρμογής και εστίαση της Πολιτικής.....	46
2.3.3	Ευθυγράμμιση με την ηθική και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.....	47
	1. Κατευθυντήριες οδηγίες για το προσωπικό.....	47
	2. Κατευθυντήριες Οδηγίες για Φοιτητές.....	47
2.4	Διασφάλιση πολυγλωσσικής υποστήριξης στην αξιολόγηση.	48
2.4.1	Σχεδιασμός αξιολόγησης στο πλαίσιο της συμπερίληψης.....	48
2.4.2	Υποστήριξη στη διεξαγωγή αξιολόγησης.....	48
2.4.3	Γραπτές εργασίες και εξετάσεις.....	49
2.4.4	Χρήση τεχνολογίας για υποστήριξη.....	49
2.4.5	Επιμόρφωση διδασκόντων.....	49
2.4.6	Σύνδεση με τις αρχές του Προγράμματος.....	49

ΔΙΠΑΕ

3. Διδακτικό προσωπικό (ESG 1.5)(50-53)

- Προώθηση ποικιλομορφίας στις διαδικασίες πρόσληψης.
- Απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας πρόσληψης νέου προσωπικού, για να καλυφθούν πραγματικές ανάγκες του προγράμματος με εξειδικευμένο νέο προσωπικό

PHILIPS

3.1. Προώθηση ποικιλομορφίας στις διαδικασίες πρόσληψης.....	50
3.2. Απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας πρόσληψης νέου Προσωπικού.....	51
3.3 Κάλυψη των πραγματικών αναγκών του προγράμματος με εξειδικευμένο Προσωπικό.....	51
3.4 Διασφάλιση συντονισμού και συνέπειας μεταξύ διδασκόντων.....	52
3.3.1. Σύστημα συντονισμού διδασκόντων και συνεχής επικοινωνία.....	52
3.3.2. Κοινά πρότυπα διδασκαλίας και αξιολόγησης (rubrics).....	52
3.3.3. Διαρκής επαγγελματική ανάπτυξη διδασκόντων.....	53
3.3.4. Διασφάλιση συνεκτικότητας στην εφαρμογή των πρακτικών και πολιτικών του προγράμματος.....	53
3.3.5. Ενίσχυση συνεργασίας και διασύνδεσης των διδασκόντων.....	53

ΔΙΠΑΕ

4. Εισαγωγή φοιτητών, πρόοδος, αναγνώριση και πιστοποίηση (ESG 1.4).....	(54-56)
---	----------------

PHILIPS

4.1	Σαφής καθορισμός των κριτηρίων εισαγωγής και των προαπαιτούμενων πτυχίων.	54
4.2	Ανάπτυξη στρατηγικών για ενίσχυση του τοπικού κοινωνικού αντίκτυπου.....	55
	4.2.1. Στρατηγικές πολιτικές εισαγωγής και προσέλκυσης.....	55
	4.2.2. Τοπική προσαρμογή και εξατομίκευση του προγράμματος σπουδών...55	
	4.2.3. Συνεργασία με τοπικούς φορείς.....	56
	4.2.4. Αποτελέσματα προγράμματος και επιπτώσεις αποφοίτων.....	56
	4.2.5. Εστίαση στην υποστήριξη πολυτικών.....	56

ΔΙΠΑΕ

5. Πόροι μάθησης και υποστήριξη φοιτητών (ESG 1.6).....	(57-66)
--	----------------

PHILIPS

5.1.	Ενσωμάτωση ερευνητικών δεδομένων στο πρόγραμμα σπουδών.....	57
	5.1.1. Αναθεώρηση και επικαιροποίηση του προγράμματος σπουδών με βάση την έρευνα.....	57
	5.1.2. Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα.....	57
	5.1.3. Έγκαιρη ενημέρωση της βιβλιοθήκης με ψηφιακούς πόρους.....	58
	5.1.4. Ερευνητικές δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ που συνδέονται και ενσωματώνονται στη διδασκαλία.....	59

PHILIPS

6. Συμπέρασμα.....	67
---------------------------	-----------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Φορέας Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης, κατά την 113η Σύνοδό του η οποία πραγματοποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2024, (Αρ. Φακ. 07.14 672 008), αποφάσισε την αναβολή λήψης απόφασης για το πρόγραμμα σπουδών **Special and Inclusive Education (2 years / 120 ECTS / MA-DL)** του Philips University μέχρι την υποβολή διευκρινήσεων και τεκμηριωμένων ενεργειών βελτίωσης σε συγκεκριμένους τομείς πριν τη λήψη των τελικών αποφάσεων.

Το Philips University ανταποκρίθηκε άμεσα με πλήρη συμμόρφωση, προέβη σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες και σε πλήρη υλοποίηση των συστάσεων, και παραθέτει πιο κάτω σχετικά στοιχεία, επεξηγήσεις και διευκρινήσεις.

**1. Σχεδιασμός και ανάπτυξη προγράμματος σπουδών
(ESG 1.1, 1.2, 1.7, 1.8, 1.9)****1.1 Ενίσχυση της οργανωτικής δομής και των μηχανισμών διασφάλισης ποιότητας.**

Οι παρακάτω ενέργειες που έγιναν, ενισχύουν την οργανωτική δομή και τους μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας του προγράμματος. Με τον καθορισμό σαφών αρμοδιοτήτων, τη θέσπιση διαφανών αλυσίδων εντολών, την προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και την εφαρμογή ισχυρών πρακτικών διασφάλισης ποιότητας, έχουμε θέσει μια ισχυρή βάση για το εν λόγω πρόγραμμα σπουδών.

1.1.1 Καθορισμός τομέων ευθύνης

Για να διασφαλιστεί η σαφήνεια στους ρόλους και τις αρμοδιότητες, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες:

- **Οργανόγραμμα:** Αναπτύχθηκε ένα ολοκληρωμένο οργανόγραμμα, το οποίο περιγράφει λεπτομερώς όλους τους ρόλους που σχετίζονται με το πρόγραμμα **MA in Special and Inclusive Education**. Αυτό το οργανόγραμμα προσδιορίζει με σαφήνεια τις αρμοδιότητες των μελών ΔΕΠ, του διοικητικού προσωπικού, των συντονιστών του προγράμματος και άλλων εμπλεκόμενων μερών.
- **Περιγραφές ρόλων:** Κάθε θέση διαθέτει πλέον λεπτομερείς περιγραφές ρόλων ώστε όλο το προσωπικό να κατανοεί τα συγκεκριμένα καθήκοντά του και τον τρόπο με τον οποίο συμβάλλει στην επιτυχία του προγράμματος.
- **Εγχειρίδιο Μελών ΔΕΠ:** Εφαρμόστηκε και διανεμήθηκε ένα εγχειρίδιο μελών ΔΕΠ (Faculty Handbook), το οποίο περιγράφει τις προσδοκίες, τις δομές αναφοράς και τις λειτουργικές διαδικασίες.
- **Αποτέλεσμα:** Η σαφήνεια στην κατανομή των ρόλων έχει ενισχύσει την υπευθυνότητα και έχει απλοποιήσει τις ροές εργασίας, μειώνοντας την ασάφεια στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

1.1.2 Θεσμοθέτηση σαφών αλυσίδων εντολών αναγνωρίζοντας τη σημασία της ιεραρχικής σαφήνειας, λήφθηκαν τα ακόλουθα μέτρα:

- **Γραμμές αναφοράς:** Έχουν καθιερωθεί σαφείς γραμμές αναφοράς, διασφαλίζοντας ότι τα μέλη του προσωπικού γνωρίζουν σε ποιον αναφέρονται.
- **Συντονιστική Επιτροπή Προγράμματος:** Έχει συγκροτηθεί μια ειδική συντονιστική επιτροπή για το πρόγραμμα, αποτελούμενη από ανώτερα μέλη ΔΕΠ, τους συντονιστές του προγράμματος και εξωτερικούς συμβούλους. Αυτή η επιτροπή επιβλέπει στρατηγικές αποφάσεις και λειτουργεί ως το κύριο μέσο χειρισμού λειτουργικών ή ακαδημαϊκών ζητημάτων.
- **Τακτικές συναντήσεις:** Πραγματοποιούνται εβδομαδιαίες λειτουργικές συναντήσεις μεταξύ του προσωπικού του προγράμματος, ενώ οι μηνιαίες στρατηγικές ανασκοπήσεις διεξάγονται από τη συντονιστική επιτροπή για την αξιολόγηση της προόδου και την αντιμετώπιση προκλήσεων.
- **Αποτέλεσμα:** Αυτά τα μέτρα έχουν προωθήσει την καλύτερη επικοινωνία και μια πιο δομημένη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

1.1.3 Διασφάλιση αποτελεσματικής ανταλλαγής γνώσεων

- **Εργαστήρια και εκπαιδύσεις:** Πραγματοποιούνται τακτικά εργαστήρια και εκπαιδευτικές συνεδρίες για τα μέλη ΔΕΠ και το διοικητικό προσωπικό με σκοπό την προώθηση βέλτιστων πρακτικών στην ενταξιακή εκπαίδευση και στη διαχείριση προγραμμάτων. Οι συνεδρίες αυτές περιλαμβάνουν τόσο εσωτερικούς όσο και εξωτερικούς ειδικούς.
- **Κοινόχρηστο υλικό:** Δημιουργήθηκε ένα κεντρικό ψηφιακό αποθετήριο για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων. Το αποθετήριο αυτό περιλαμβάνει έγγραφα του προγράμματος, οδηγούς σπουδών, σχέδια μαθημάτων, ερευνητικές δημοσιεύσεις και υλικό διασφάλισης ποιότητας, εξασφαλίζοντας την εύκολη πρόσβαση όλων στις απαραίτητες πληροφορίες.
- **Διατμηματική συνεργασία:** Η συνεργασία μεταξύ των τμημάτων της σχολής έχει θεσμοθετηθεί μέσω διεπιστημονικών έργων, κοινών σεμιναρίων και ασκήσεων οικοδόμησης ομάδας, ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή ιδεών και πόρων.
- **Αποτέλεσμα:** Αυτές οι πρωτοβουλίες έχουν βελτιώσει τη συνεργασία και τη διάχυση γνώσεων, ενισχύοντας τη συνοχή του προγράμματος σε ακαδημαϊκό και λειτουργικό επίπεδο.

1.1.4 Θεσμοθέτηση διαφανών και ισχυρών πρακτικών Διασφάλισης Ποιότητας

Έχουν εφαρμοστεί οι ακόλουθοι μηχανισμοί διασφάλισης ποιότητας:

- **Πλαίσιο Διασφάλισης Ποιότητας:** Έχει αναπτυχθεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο μέσω της εσωτερικής επιτροπής διασφάλισης ποιότητας, το οποίο ευθυγραμμίζεται με εθνικά και διεθνή πρότυπα για την ανώτατη εκπαίδευση. Περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, πρακτικές αξιολόγησης και μηχανισμούς ανατροφοδότησης από φοιτητές.
- **Σύστημα ανατροφοδότησης φοιτητών:** Εισήχθη ένα ανώνυμο σύστημα ανατροφοδότησης για τη συλλογή τακτικών απόψεων των φοιτητών σχετικά με το περιεχόμενο των μαθημάτων, την ποιότητα της διδασκαλίας και την παροχή του προγράμματος. Τα αποτελέσματα αναλύονται και χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση του προγράμματος.
- **Μηχανισμός συναδελφικής αξιολόγησης (peer review):** Συνάδελφοι-μέλη ΣΕΠ εμπλέκονται περιοδικά για να αξιολογήσουν τα ακαδημαϊκά πρότυπα και την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.
- **Ετήσιες Εκθέσεις Αυτοαξιολόγησης (SAR):** Καταρτίζεται ετησίως Έκθεση Αυτοαξιολόγησης (SAR) στο πλαίσιο του συστήματος και διαδικασίας της εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας, η οποία τεκμηριώνει τους δείκτες απόδοσης του προγράμματος, τις προκλήσεις, τις καλές πρακτικές και τα σχέδια βελτίωσης. Η έκθεση αυτή κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους για τη διατήρηση της διαφάνειας.
- **Αποτέλεσμα:** Αυτά τα μέτρα διασφάλισης της ποιότητας διασφαλίζουν τη συνεχή βελτίωση, ενισχύουν την εμπιστοσύνη των εμπλεκομένων και ευθυγραμμίζουν το πρόγραμμα με τις βέλτιστες πρακτικές στην υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος σπουδών.

1.2 Αναθεώρηση της περιγραφής του προγράμματος για μεγαλύτερη εξειδίκευση και ελκυστικότητα

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα **MA in Special and Inclusive Education** είναι ένα καινοτόμο πρόγραμμα ανώτερων σπουδών, σχεδιασμένο να προετοιμάσει τους φοιτητές για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της εκπαίδευσης διαφορετικών μαθητών σε συμπεριληπτικά περιβάλλοντα. Το πρόγραμμα αυτό ξεπερνά τις παραδοσιακές προσεγγίσεις, ενσωματώνοντας σύγχρονες θεωρίες, τεκμηριωμένες πρακτικές και βιωματικές εμπειρίες, εξοπλίζοντας τους φοιτητές με τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη δημιουργία δίκαιων μαθησιακών περιβαλλόντων για όλους.

Το πρόγραμμα στοχεύει στην εξειδίκευση και προετοιμασία των μελλοντικών εκπαιδευτικών, προκειμένου να είναι ικανοί να αντιμετωπίσουν με επιστημονική επάρκεια και δυναμική αντίληψη τους μαθητές με διακριτά μαθησιακά και αναπτυξιακά προβλήματα, που χρειάζονται πιο εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες από πλευράς εκπαιδευτικού σε ένα ενιαίο σχολικό και συμπεριληπτικό σχολείο. Ακόμη στο πρόγραμμα έχουν ενσωματωθεί οι σύγχρονες νομοθεσίες Ελλάδας και Κύπρου καθώς και οι διεθνείς διακηρύξεις που διαμορφώνουν το πλαίσιο της ειδικής αγωγής ξεκινώντας από τη Διακήρυξη της Σαλαμάνκα ως θεμέλιο μέχρι τις τελευταίες διακηρύξεις της UNESCO και τις Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό να προωθηθεί η έννοια της συμπερίληψης και της ισότιμης συμμετοχής όλων των μαθητών, αφού θα πρέπει η εκπαίδευση να είναι σχεδιασμένη με στόχο να διευκολύνει την εκμάθηση ατόμων που, για διάφορους λόγους, απαιτούν πρόσθετη υποστήριξη (σε σωματικό, συμπεριφορικό, πνευματικό, συναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο) και προσαρμοστικές παιδαγωγικές μεθόδους προκειμένου να συμμετάσχουν και να επιτύχουν μαθησιακούς στόχους σε ένα ενιαίο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης μπορούν να ακολουθούν ένα παρόμοιο πρόγραμμα σπουδών με αυτό που προσφέρεται στο παράλληλο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε μαθητή χωριστά παρέχοντας ειδικούς πόρους (π.χ. ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, εξοπλισμό ή χώρο) και, κατά περίπτωση, τροποποιημένο εκπαιδευτικό περιεχόμενο ή μαθησιακούς στόχους. Στις σύγχρονες κοινωνίες όπου δίνεται έμφαση στην ισότιμη συμμετοχή όλων των ατόμων στην εκπαίδευση θα πρέπει η εκπαίδευση να έχει συμπεριληπτικό χαρακτήρα κάτι το οποίο είναι εμφανές στο προσφερόμενο πρόγραμμα σπουδών της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

1.2.1 Μαθησιακά αποτελέσματα

Συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών, τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα αναμένονται να είναι:

- η εξοικείωση με προφίλ παιδιών και εφήβων που χρήζουν Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, χαρακτηριστικά ή/και κλινικά παραδείγματα ανά αναπηρία και συναφείς δυσκολίες στο γνωστικό, συμπεριφορικό και επικοινωνιακό τομέα,
- η γνώση, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή πρακτικών και εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης, με στόχο την παρέμβαση σε ατομικό, οικογενειακό και σχολικό επίπεδο,
- η αναβάθμιση των γνώσεων των εκπαιδευτικών στο Γενικό Σχολείο, των επαγγελματιών και των επιστημόνων Ειδικής Αγωγής, με στόχο την πρόληψη και έγκαιρη παρέμβαση,
- η ενίσχυση των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ειδικού, εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού στις δομές Ειδικής Αγωγής και εν γένει Εκπαίδευσης,
- η βελτίωση των κοινωνικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων όλων των ειδικοτήτων που σχετίζονται με τον χώρο της Ειδικής Αγωγής και εν γένει Εκπαίδευσης, με βάση τη φιλοσοφία της σχολικής, εκπαιδευτικής και κοινωνικής συμπερίληψης,
- υποστήριξη της συμπερίληψης εντός ενός ενιαίου σχολικού περιβάλλοντος
- η υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία (Α.μ.Α.) και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (Α.μ.Ε.Ε.Α.) για την ομαλή μετάβασή τους προς την ενηλικίωση,
- η υποστήριξη των εκπαιδευτικών που εργάζονται στις δομές Ειδικής Αγωγής και εν γένει Εκπαίδευσης, μέσω ενός εκσυγχρονισμένου επιμορφωτικού έργου, με έμφαση στον καθολικό σχεδιασμό για όλους,
- η απόκτηση κριτικής κατανόησης των διεθνών πλαισίων συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της UNESCO,
- η ανάπτυξη στρατηγικών για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων στην ειδική και συμπεριληπτική εκπαίδευση, με βάση τεκμηριωμένες πρακτικές.

1.2.2 Βασικά Σημεία του Προγράμματος

▪ Έμφαση στη συμπερίληψη και στη διαφορετικότητα:

Το πρόγραμμα δίνει έμφαση στην καλλιέργεια συμπεριληπτικών εκπαιδευτικών πρακτικών που αγκαλιάζουν τη διαφορετικότητα και υποστηρίζουν τη μάθηση ατόμων με ποικίλες ικανότητες. Οι φοιτητές θα εξερευνήσουν καινοτόμες στρατηγικές για τη διδασκαλία, την αξιολόγηση και την υποστήριξη μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ένα ευρύ φάσμα εκπαιδευτικών και κοινοτικών πλαισίων.

▪ **Διεπιστημονικό πρόγραμμα σπουδών:**

Συνδυάζοντας γνώσεις από τομείς όπως η παιδαγωγική, η ψυχολογία και οι σπουδές αναπηρίας, το πρόγραμμα παρέχει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών που συνδυάζει θεωρητική γνώση με πρακτικές εφαρμογές. Βασικά θέματα περιλαμβάνουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, την υποστηρικτική τεχνολογία, τον καθολικό σχεδιασμό μάθησης και τη συνεργασία μεταξύ οικογένειας και σχολείου.

▪ **Πρακτική και ερευνητικά εστιασμένη κατάρτιση:**

Μέσω μελετών περιπτώσεων, προσομοιώσεων και πραγματικών τοποθετήσεων, οι φοιτητές αποκτούν πρακτική εμπειρία στον σχεδιασμό και την εφαρμογή συμπεριληπτικών πρακτικών. Το πρόγραμμα δίνει επίσης έμφαση στην ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων, ώστε οι φοιτητές να αξιολογούν κριτικά και να συμβάλλουν στην αυξανόμενη γνώση στον τομέα της ειδικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

▪ **Παγκόσμια και τοπική σχετικότητα:**

Είτε πρόκειται για την κάλυψη των αναγκών τοπικών σχολείων είτε για συμβολή σε διεθνείς προσπάθειες προώθησης της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, το πρόγραμμα, αν και δίνει έμφαση στα εκπαιδευτικά συστήματα της Κύπρου και της Ελλάδας, εξοπλίζει τους αποφοίτους με τις δεξιότητες που απαιτούνται για προσαρμογή σε διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα και πολιτισμικά πλαίσια.

▪ **Επαγγελματική αποκατάσταση:**

Οι απόφοιτοι αυτού του προγράμματος είναι άρτια προετοιμασμένοι για μια σειρά επαγγελματικών ρόλων, όπως:

- Εκπαιδευτικοί και σύμβουλοι ειδικής εκπαίδευσης
- Ειδικοί συμπερίληψης
- Χαράκτες εκπαιδευτικής πολιτικής και υποστηρικτές
- Σχεδιαστές προγραμμάτων για συμπεριληπτικά αναλυτικά προγράμματα
- Ερευνητές σε πρακτικές συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

Γιατί να επιλέξετε αυτό το Πρόγραμμα;

Πρακτική σχετικότητα: Μάθετε πώς να εφαρμόζετε τεκμηριωμένες στρατηγικές διδασκαλίας και παρέμβασης που βελτιώνουν τα αποτελέσματα για όλους τους μαθητές.

Εξειδικευμένο ακαδημαϊκό προσωπικό: Σπουδάστε υπό την καθοδήγηση κορυφαίων ερευνητών και επαγγελματιών στον τομέα της ειδικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Περιβάλλον Συνεργασίας: Συνεργαστείτε με ένα διαφορετικό σύνολο φοιτητών και επαγγελματιών που μοιράζονται το πάθος για την προώθηση της ισότητας στην εκπαίδευση.

Ευελιξία: Το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για επαγγελματίες που εργάζονται, με επιλογές για μερική φοίτηση και έναν συνδυασμό διαδικτυακών και δια ζώσης μαθημάτων.

Αυτό το πρόγραμμα αποτελεί έναν ζωντανό δρόμο για όσους επιθυμούν να ηγηθούν και να υλοποιήσουν τον μετασχηματισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων, ώστε να είναι συμπεριληπτικά, δίκαια και ανταποκρινόμενα στις διαφορετικές και ειδικές ανάγκες όλων των μαθητών. Γίνετε μέρος αυτής της αλλαγής και αφήστε το αποτύπωμά σας στον χώρο της εκπαίδευσης.

1.3 Ενσωμάτωση διεθνών πλαισίων (π.χ. UNESCO) για ενίσχυση της διεθνοποίησης

Προχωρήσαμε σε δράσεις και υλοποιήσαμε αυτή τη σύσταση για διεύρυνση της διεθνούς διάστασης του προγράμματος, ενσωματώνοντας διεθνή πλαίσια και ορισμούς, όπως αυτούς που προέρχονται από την Παγκόσμια Έκθεση Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης της UNESCO για τη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τις πέντε αρχές της Διακήρυξης της Σαλαμάνκα. Το πρόγραμμα έχει υιοθετήσει τη σύσταση αυτή, ενσωματώνοντας τις αρχές και τα πλαίσια της UNESCO στο πρόγραμμα σπουδών, στο παιδαγωγικό μοντέλο και στους εκπαιδευτικούς πόρους. Αυτές οι βελτιώσεις στοχεύουν στην καλλιέργεια μιας ευρύτερης παγκόσμιας προοπτικής, προετοιμάζοντας τους αποφοίτους να συμβάλουν ουσιαστικά στη συμπεριληπτική εκπαίδευση σε παγκόσμιο επίπεδο. Το πανεπιστήμιο δεσμεύεται να διατηρήσει αυτή τη διεθνή προοπτική μέσω τακτικών αναθεωρήσεων και επικαιροποιήσεων, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα και τις προσδοκίες μιας παγκοσμίως συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

1.3.1 Ενσωμάτωση των πλαισίων και αρχών της UNESCO και της Διακήρυξης της Σαλαμάνκα:

- Το βασικό μάθημα **“SPE 101 Σύγχρονες Τάσεις και Προοπτικές στην Ειδική Αγωγή”** περιλαμβάνει πλέον λεπτομερώς τους ορισμούς, τις πολιτικές και τα πρότυπα της UNESCO για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Η ενότητα αυτή εξετάζει την Παγκόσμια Έκθεση Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης, τονίζοντας τη σημασία της για την εκπαιδευτική πολιτική και πρακτική σε διαφορετικά διεθνή πλαίσια.
- Το βασικό μάθημα **“SPE 203 Προγράμματα Πρόληψης, Παρέμβασης και Διαφοροποίηση Σχολικού Προγράμματος για Συμπερίληψη ”** ενσωματώνει τις προσεγγίσεις και τις αρχές της UNESCO και της Διακήρυξης της Σαλαμάνκα για την προώθηση της ισότητας και της συμπερίληψης μέσω διεθνών πρωτοβουλιών. Οι φοιτητές αναλύουν τα πλαίσια και τις αρχές της UNESCO και της Διακήρυξης της Σαλαμάνκα, καθώς και πολιτικές από το Ηνωμένο Βασίλειο, τις ΗΠΑ και άλλες περιοχές, αναπτύσσοντας μια συγκριτική κατανόηση των διεθνών πρακτικών στη συμπεριληπτική εκπαίδευση.

1.3.2 Ενσωμάτωση και εμπλουτισμός των υποχρεωτικών μαθημάτων κορμού:

Κοινωνιολογικές και κριτικές προσεγγίσεις στη συμπερίληψη έχουν ενσωματωθεί σε υποχρεωτικά βασικά μαθήματα. Πιο συγκεκριμένα:

- Το μάθημα **“SPE 103 – Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης”** έχει αναθεωρηθεί εκτενώς ώστε να περιλαμβάνει κριτικές κοινωνιολογικές προσεγγίσεις για την αναπηρία, τον αποκλεισμό και τις συστημικές ανισότητες, και έχει αναβαθμιστεί σε βασικό μάθημα. Προσφέρει στους φοιτητές μια ευρύτερη, διεπιστημονική κατανόηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

- Το μάθημα “**SPE 202 – Συμπερίληψη και Εφαρμογή στην Πράξη**” έχει ανασχεδιαστεί και αναβαθμιστεί σε υποχρεωτική ενότητα. Το αναθεωρημένο περιεχόμενο περιλαμβάνει θεωρητικά πλαίσια που αμφισβητούν παραδοσιακά ελλειμματικά μοντέλα, εστιάζοντας αντίθετα σε κοινωνικά, πολιτισμικά και θεσμικά εμπόδια στη συμπερίληψη.

Νέο μάθημα:

- Ένα νέο βασικό μάθημα με τίτλο “**SPE 301 Σχολικός Εκφοβισμός και Βία**” έχει εισαχθεί. Το μάθημα αυτό εξετάζει τον σχολικό εκφοβισμό και τη βία ως κεντρικά ζητήματα στη συμπεριληπτική εκπαίδευση, τα οποία σήμερα έχουν ενταθεί λόγω των νέων τεχνολογιών, όπως το διαδίκτυο, τα κινητά τηλέφωνα, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η τηλεόραση.
- **Πρακτική εφαρμογή:** Οι φοιτητές, μέσω διαδραστικών ασκήσεων και εργασιών, αξιολογούν τις πολιτικές συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στις χώρες ή στα πλαίσια όπου εργάζονται, χρησιμοποιώντας τα πρότυπα της UNESCO ως μέρος των αναθέσεων και των ερευνητικών τους έργων.

1.3.3 Διαλέξεις από ειδικούς με παγκόσμια οπτική:

Για τον εμπλουτισμό της διεθνούς προοπτικής του προγράμματος, γίνονται διαδικτυακές διαλέξεις από διακεκριμένους ειδικούς που συνεργάζονται με την UNESCO και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Οι συνεδρίες αυτές προσφέρουν στους φοιτητές άμεσες γνώσεις για τις παγκόσμιες πρωτοβουλίες και έρευνες στη συμπεριληπτική εκπαίδευση.

1.3.4 Εμπλουτισμός εκπαιδευτικού υλικού:

Η πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη έχει ανανεωθεί με βασικό εκπαιδευτικό υλικό σχετικό με εκθέσεις και δημοσιεύσεις της UNESCO για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Νέες προσθήκες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν:

- Την Παγκόσμια Έκθεση Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης (τελευταίες εκδόσεις).
- Δημοσιεύσεις και ερευνητικές περιλήψεις από το Παγκόσμιο Δίκτυο Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης της UNESCO.

Το υλικό αυτό είναι διαθέσιμο στους διδάσκοντες και φοιτητές μέσω του Συστήματος Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου, διασφαλίζοντας την πρόσβαση και την ενσωμάτωσή τους στα μαθήματα.

1.3.5 Επαγγελματική ανάπτυξη του διδακτικού προσωπικού:

Για να διασφαλιστεί ότι η διδασκαλία του προσωπικού ευθυγραμμίζεται με τα διεθνή πρότυπα:

- Πραγματοποιούνται επιμορφωτικά σεμινάρια σχετικά με τα πλαίσια και τις πολιτικές της UNESCO για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση.
- Τα μέλη του προσωπικού συμμετέχουν σε εργαστήρια διεθνών οργανισμών με έμφαση στις διαπολιτισμικές και διεθνείς πτυχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

1.3.6 Εμπλουτισμένα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος ενισχύθηκαν ώστε να αντικατοπτρίζουν σαφώς την έμφαση στη διεθνή προοπτική, και προστέθηκαν τα πιο κάτω:

- Κατανόηση των διεθνών πλαισίων συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της UNESCO.
- Ανάπτυξη στρατηγικών για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων στην ειδική και συμπεριληπτική εκπαίδευση, με βάση τεκμηριωμένες πρακτικές.

Ως εκ τούτου, και κατ' εφαρμογή της εν λόγω σύστασης, προχωρήσαμε στην παρακάτω αλλαγή της δομής του προγράμματος ενισχύοντας το με μαθήματα που άπτονται των κοινωνικών προσεγγίσεων. Αυτό έχει ως απότοκο τα υποχρεωτικά μαθήματα από 7 να γίνουν 8 και τα μαθήματα που συνέστησε η επιτροπή από επιλεγόμενα έγιναν υποχρεωτικά.

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ – 30 ECTS

Κωδικός	Μάθημα	Χαρακτηρισμός	Πιστωτικές Μονάδες
SPE101	Σύγχρονες Τάσεις και Προοπτικές στην Ειδική Αγωγή	Υποχρεωτικό	10 ECTS
SPE102	Μεθοδολογία της Έρευνας	Υποχρεωτικό	10 ECTS
SPE103	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	Υποχρεωτικό	10 ECTS

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ – 30 ECTS

Κωδικός	Μάθημα	Χαρακτηρισμός	Πιστωτικές Μονάδες
SPE201	Μαθησιακές Δυσκολίες και Διαταραχές Συμπεριφοράς στην Ειδική Αγωγή	Υποχρεωτικό	7 ECTS
SPE202	Συμπερίληψη, η Εφαρμογή της Ειδικής Αγωγής στην Πράξη	Υποχρεωτικό	8 ECTS
SPE203	Προγράμματα Πρόληψης, Παρέμβασης και Διαφοροποίηση Σχολικού Προγράμματος για Συμπερίληψη	Υποχρεωτικό	7 ECTS
SPE204	Ψυχοπαιδαγωγική στην Ειδική Αγωγή	Υποχρεωτικό	8 ECTS

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ – 30 ECTS

Κωδικός	Μάθημα	Χαρακτηρισμός	Πιστωτικές Μονάδες
SPE301	Σχολικός Εκφοβισμός και Βία	Υποχρεωτικό	10 ECTS
SPE302	Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή	Επιλεγόμενο	10 ECTS
SPE303	Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος	Επιλεγόμενο	10 ECTS
SPE304	Μουσική και Ειδική Αγωγή – Στρατηγικές Ενσωμάτωσης	Επιλεγόμενο	10 ECTS
SPE305	Ανίχνευση Μαθησιακών Δυσκολιών και Αξιολόγηση	Επιλεγόμενο	10 ECTS
SPE306	Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης	Επιλεγόμενο	10 ECTS
SPE307	Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Επιλεγόμενο	20 ECTS

Επιλέγονται 2 από τα 5 επιλεγόμενα μαθήματα ή μόνο η διπλωματική εργασία.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ – 30 ECTS

Κωδικός	Μάθημα	Χαρακτηρισμός	Πιστωτικές Μονάδες
SPE401	Πρακτική Άσκηση	Υποχρεωτικό	30 ECTS

Περιεχόμενο και Περιγραφή Μαθημάτων

▪ **SPE101 - Σύγχρονες τάσεις και Προοπτικές στην Ειδική Αγωγή**

Το μάθημα «Σύγχρονες Τάσεις και Προοπτικές στην Ειδική Αγωγή» έχει ως βασικό σκοπό την παροχή στους φοιτητές των πλέον πρόσφατων γνώσεων, ερευνών και πρακτικών που αφορούν την ειδική αγωγή. Σκοπεύει να εμβαθύνει στις σύγχρονες θεωρίες και μεθόδους, να αναλύσει τις προκλήσεις και τις προοπτικές του πεδίου και να προετοιμάσει τους φοιτητές για να εφαρμόσουν αποτελεσματικά αυτές τις γνώσεις στην επαγγελματική τους πρακτική. Ακόμη θα γίνει ενσωμάτωση των σύγχρονων νομοθεσιών και διεθνών διακηρύξεων που διαμορφώνουν το πλαίσιο της ειδικής αγωγής και θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη Διακήρυξη της Σαλαμάνκα, καθώς και σε πρόσφατα έγγραφα της UNESCO με σκοπό να προωθηθεί η έννοια της συμπερίληψης και της ισότιμης συμμετοχής όλων των μαθητών.

Το μάθημα στοχεύει στην ενημέρωση για τις σύγχρονες έρευνες και θεωρίες ώστε, να κατανοηθούν τα πλέον πρόσφατα ερευνητικά ευρήματα και οι θεωρητικές προσεγγίσεις στην ειδική αγωγή καθώς και η ανάλυση των σύγχρονων θεωριών και των επιπτώσεών τους στη διδασκαλία και τη μάθηση των ατόμων με αναπηρίες ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στην ανάπτυξη δεξιοτήτων εφαρμογής, ώστε να εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες με καινοτόμες μεθόδους και τεχνικές παρέμβασης και υποστήριξης και παράλληλα να εφαρμόσουν σύγχρονες προσεγγίσεις στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρωτοκόλλων παρέμβασης. Στην αξιολόγηση και βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών, για να αναπτυχθούν δεξιότητες από τους φοιτητές/τριες για την αξιολόγηση και τη συνεχή βελτίωση των προγραμμάτων ειδικής αγωγής καθώς και την χρήση αξιολογικών εργαλείων και τεχνικών για την παρακολούθηση της προόδου των μαθητών και την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων. Στην κατανόηση των πολιτικών και των θεσμικών πλαισίων. Οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να προβούν σε ανάλυση των σύγχρονων πολιτικών και νομοθετικών πλαισίων που διέπουν την ειδική αγωγή σε εθνικό και διεθνές επίπεδο αλλά και να κατανοήσουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και των υποχρεώσεων των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Στην ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας και δικτύωσης από τους φοιτητές/τριες ώστε, να επιτύχουν την ενίσχυση της συνεργασίας με επαγγελματίες του χώρου, γονείς και άλλους φορείς για την αποτελεσματική υποστήριξη των ατόμων με αναπηρίες και επιπρόσθετα να δημιουργήσουν δίκτυο υποστήριξης και ανταλλαγής καλών πρακτικών. Τέλος στην αντιμετώπιση των προκλήσεων και των προοπτικών ώστε, να μπορούν να εξετάσουν οι φοιτητές/τριες τις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ειδική αγωγή, όπως η ενσωμάτωση της τεχνολογίας και οι αλλαγές στις κοινωνικές αντιλήψεις καθώς και να αναγνωρίσουν τις προοπτικές για την εξέλιξη του πεδίου και των ευκαιριών για επαγγελματική ανάπτυξη.

▪ **SPE102 - Μεθοδολογία έρευνας**

Ο σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να διδαχθούν οι βασικές αρχές μεθοδολογίας της έρευνας και στατιστικής, ώστε να είναι δυνατός ο κατάλληλος σχεδιασμός και πραγμάτωση εμπειρικών μελετών στο στάδιο της διπλωματικής εργασίας. Συγκεκριμένα, θα διδαχθούν οι παρακάτω έννοιες:

- α. Εισαγωγή σε βασικές έννοιες μεθοδολογίας και στατιστικής, είδη μεταβλητών, μέτρηση κεντρικής τάσης, κανονική κατανομή.
- β. Πειραματικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί ομάδων, αλληλεπιδράσεις.
- γ. Πειραματικοί σχεδιασμοί ερευνητικών σχεδίων.
- δ. Δημιουργία εργαλείων μέτρησης, αξιολόγηση της αξιοπιστίας της μέτρησης.
- ε. Αξιολόγηση της εγκυρότητας της μέτρησης.
- στ. Ανάλυση εμπειρικού άρθρου.
- ζ. Δειγματοληψία.
- η. Η διαδικασία του ελέγχου υποθέσεων με το κριτήριο t.
- θ. Συγκρίσεις ομάδων με την ανάλυση διακύμανσης.
- ι. Ερευνητικοί σχεδιασμοί με πολλές ανεξάρτητες μεταβλητές: Παραγοντική ανάλυση διακύμανσης.
- ια. Απλή και πολλαπλή ανάλυση παλινδρόμησης.

▪ **SPE103 – Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης**

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με βασικές έννοιες Κοινωνιολογίας και του κλάδου της *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*, η κατανόηση των διαφορετικών θεωρητικών προσεγγίσεων που έχουν αναπτυχθεί στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και ερμηνεύουν τις εκπαιδευτικές ανισότητες, καθώς και η ανάπτυξη της ικανότητας κριτικής προσέγγισης των ζητημάτων της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Επίσης στόχος του μαθήματος είναι να αναλυθεί η αλληλεπίδραση του θεσμού της εκπαίδευσης εντός της κοινωνικής ολότητας με τους τομείς της οικονομίας, της πολιτικής και να αναδειχθούν οι τρόποι με τους οποίους οι κοινωνικές σχέσεις καθορίζουν το χαρακτήρα της εκπαίδευσης, την πρόσβαση στις διάφορες βαθμίδες της, το περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων. Επιπλέον, το μάθημα υιοθετεί τη φιλοσοφία του κοινωνικού μοντέλου αναπηρίας, αναδεικνύοντας πώς οι κοινωνικές δομές και πρακτικές συμβάλλουν στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών ανισοτήτων για μαθητές με αναπηρίες. Ο στόχος είναι να αναπτυχθεί κριτική κατανόηση για το πώς οι θεσμοί μπορούν να αφαιρέσουν τα εμπόδια και να διασφαλίσουν ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση για όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως δυνατοτήτων. Επιπροσθέτως, εξετάζονται οι ιδιαιτερότητες της διαπολιτισμικότητας στο σχολικό περιβάλλον και προτείνονται τρόποι μέσω της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, ώστε να αμβλυνθούν οι διαφορές, τα αρνητικά στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στο σύγχρονο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή ολοκληρωμένου υπόβαθρου γνώσεων στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, με σκοπό την εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και τη θεωρητική υποδομή της, ώστε να κατανοήσουν τη σχέση της εκπαίδευσης με τους άλλους θεσμούς (οικογένεια, οικονομία κ.λπ.), τον ρόλο τους στην αναπαραγωγή και άρση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών ανισοτήτων, τα αίτια και οι συνέπειες της άνισης σχολικής επίδοσης και της σχολικής αποτυχίας καθώς και τη σύνδεση της σχολικής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

▪ **SPE201 – Μαθησιακές Δυσκολίες και Διαταραχές Συμπεριφοράς**

Ο Σκοπός του μαθήματος στο πρώτο μέρος (εβδομάδες 1-6) είναι να ορίσει και να αναλύσει τα βασικά χαρακτηριστικά των μαθησιακών δυσκολιών, να εμβαθύνει στο νομοθετικό πλαίσιο για τις ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (Μ.Δ.), να παρουσιάσει αναλυτικά τα χαρακτηριστικά των βασικών τύπων των μαθησιακών δυσκολιών, καθώς και τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Το μάθημα επίσης στοχεύει να αναδείξει την ανάγκη συνεργασίας οικογένειας και σχολείου, προκειμένου να γίνει έγκαιρη διάγνωση των μαθησιακών δυσκολιών και εφαρμογή εξειδικευμένων μέτρων για την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας αλλά και της αυτοεικόνας του παιδιού. Επιπλέον στοχεύει αφενός να τονίσει τον ρόλο του εκπαιδευτικού στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος, της προσοχής και της αυτοπεποίθησης του μαθητή με Μ.Δ., αφετέρου να αναδείξει τα χαρακτηριστικά της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας και τους τρόπους ενίσχυσης των γνωστικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Θα τονιστεί ότι οι μαθησιακές δυσκολίες και οι συμπεριφορικές διαταραχές δεν είναι εγγενή χαρακτηριστικά του ατόμου, αλλά σχετίζονται με τα εμπόδια που θέτει το περιβάλλον και η κοινωνία. Με αυτή τη θεώρηση, δίνεται έμφαση στην άρση αυτών των εμποδίων μέσω της προσαρμογής της διδασκαλίας, της συνεργασίας με την οικογένεια και της διαμόρφωσης ενός σχολικού πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς. Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος (ενότητες 7-11), στόχος είναι να οριστούν οι μορφές της προβληματικής-ανεπιθύμητης συμπεριφοράς, οι εκδηλώσεις της αλλά οι συνήθεις αιτίες που πυροδοτούν την εμφάνιση τέτοιου είδους συμπεριφορών. Επίσης, προσδιορίζονται τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για να χαρακτηριστεί μια συμπεριφορά ως «προβληματική», αλλά και οι παράγοντες που διαφοροποιούν τη «φυσιολογική» συμπεριφορά από την «προβληματική». Τέλος, αναλύονται οι δύο σημαντικότερες προσεγγίσεις αντιμετώπισης της «προβληματικής» συμπεριφοράς, η συμπεριφορική και η οικοσυστημική καθώς και εδώ, τονίζεται ο σημαντικός ρόλος του δασκάλου στον τρόπο προσέγγισης του μαθητή για την αντιμετώπιση και - γιατί όχι- την εξάλειψη της «προβληματικής» συμπεριφοράς.

Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή ολοκληρωμένου υπόβαθρου γνώσεων στις Μαθησιακές δυσκολίες και τις διαταραχές της συμπεριφοράς. Στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με βασικές έννοιες, αρχές, χαρακτηριστικά και τεχνικές των μαθησιακών δυσκολιών, της Διαφοροποιημένης διδασκαλίας, των προβλημάτων

συμπεριφοράς, των δύο διαφορετικών θεωρητικών προσεγγίσεων- συμπεριφορικής και οικοσυστημικής- που έχουν αναπτυχθεί στα για την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς. Το μάθημα επίσης στοχεύει να αναδείξει την ανάγκη συνεργασίας οικογένειας και σχολείου, προκειμένου να γίνει έγκαιρη διάγνωση των μαθησιακών δυσκολιών και εφαρμογή εξειδικευμένων μέτρων για την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας αλλά και της αυτό-εικόνας του παιδιού. Επιπλέον στοχεύει να τονίσει τον ρόλο του εκπαιδευτικού αφενός στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος, της προσοχής και της αυτοπεποίθησης του μαθητή με Μ.Δ., αφετέρου στον τρόπο προσέγγισης του μαθητή για την αντιμετώπιση και – γιατί όχι- την εξάλειψη της «προβληματικής» συμπεριφοράς, της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας και τους τρόπους ενίσχυσης των γνωστικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες.

▪ **SPE202 - Συμπερίληψη, η Εφαρμογή της Ειδικής Αγωγής στην Πράξη**

Η παιδαγωγική της συμπερίληψης αναφέρεται στη φιλοσοφία και τις πρακτικές που στοχεύουν στην ενσωμάτωση όλων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ), στην κανονική ακαδημαϊκή και κοινωνική ζωή του σχολείου. Αυτή η προσέγγιση υποστηρίζει την ιδέα ότι κάθε μαθητής είναι μοναδικός και πρέπει να έχει πρόσβαση σε μια εκπαίδευση που ταιριάζει στις ανάγκες του. Αυτή η προσέγγιση στηρίζεται στο κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας, το οποίο εστιάζει όχι στις ιατρικές διαγνώσεις, αλλά στα εμπόδια που δημιουργεί η κοινωνία και το περιβάλλον για τους μαθητές με αναπηρίες ή ειδικές ανάγκες. Το σχολικό περιβάλλον καλείται να διασφαλίζει την ισότητα ευκαιριών, προσαρμόζοντας τις δομές του ώστε να αφαιρεί τα εμπόδια και να προάγει τη συμμετοχή όλων των παιδιών, ανεξαρτήτως ικανοτήτων. Μέσα από αυτή τη φιλοσοφία, το εκπαιδευτικό σύστημα επιδιώκει να καταστήσει τη διαφορετικότητα πηγή πλούτου και μάθησης για όλους τους μαθητές, ενισχύοντας την κοινωνική δικαιοσύνη και την αποδοχή.

Ο σκοπός και οι στόχοι του μαθήματος περιλαμβάνουν την ενίσχυση της κατανόησης και της ανάληψης δράσης σχετικά με την ενσωμάτωση όλων των μαθητών, ανεξαρτήτως των ιδιοτήτων τους, στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι στόχοι του μαθήματος περιλαμβάνουν την **κατανόηση της έννοιας της συμπερίληψης, την συνειδητοποίηση των προκλήσεων και των οφελών. Τις πρακτικές στρατηγικές για την υλοποίηση της συμπερίληψης, την ανάλυση πολιτικών και νομοθεσιών και τέλος την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και αναστοχασμού, ώστε να αξιολογούν κριτικά τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προκύπτουν από τη συμπερίληψη, ενθαρρύνοντας τον αναστοχασμό για την προσαρμογή και την αναβάθμιση των πρακτικών.**

- **SPE203 - Προγράμματα Πρόληψης, Παρέμβασης και Διαφοροποίηση Σχολικού Προγράμματος για Συμπερίληψη**

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους συμμετέχοντες με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, που προάγει την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και τη μαθησιακή πρόοδο όλων των μαθητών, ανεξαρτήτως αναγκών ή δυνατοτήτων. Το μάθημα επικεντρώνεται στη διαχείριση κρίσεων, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την καλλιέργεια κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων, μέσα από στρατηγικές πρόληψης, παρέμβασης και διαφοροποίησης του σχολικού προγράμματος. Οι συμμετέχοντες αποκτούν εφόδια για τη δημιουργία περιβαλλόντων μάθησης που ανταποκρίνονται στις εξατομικευμένες ανάγκες των μαθητών και προάγουν τη διαφορετικότητα, ενώ εξετάζονται σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και η χρήση τεχνολογικών εργαλείων.

Οι στόχοι του μαθήματος «Προγράμματα Πρόληψης, Παρέμβασης και Διαφοροποίηση Σχολικού Προγράμματος για Συμπερίληψη» εστιάζουν στην ανάπτυξη των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και την υποστήριξη των μαθητών με διαφορετικές ανάγκες. Επικεντρώνονται επομένως στην εξέταση των θεμελιωδών θεωριών της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, όπως η οικολογική προσέγγιση και η θεωρία της αλλαγής συμπεριφοράς. Στην κατανόηση των αρχών της πρόληψης σε τρία επίπεδα: πρωτογενές, δευτερογενές και τριτογενές. Στην απόκτηση δεξιοτήτων για την εφαρμογή εξατομικευμένων παρεμβάσεων που ανταποκρίνονται στις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών. Στην εκμάθηση της διαφοροποίησης του σχολικού προγράμματος και της προσαρμογής των μεθόδων διδασκαλίας και αξιολόγησης για την προώθηση της ισότητας στην εκπαίδευση. Στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, της συναισθηματικής νοημοσύνης και της ψυχικής ανθεκτικότητας των μαθητών. Στην αντιμετώπιση κρίσεων και διδασκαλία δεξιοτήτων επίλυσης συγκρούσεων στο σχολικό περιβάλλον. Στην εκπαίδευση στη χρήση τεχνολογικών εργαλείων που ενισχύουν τη μάθηση και τη συμπερίληψη. Στην εξοικείωση με τις ηθικές και νομικές παραμέτρους της ειδικής αγωγής και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και τέλος στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αξιολόγηση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και τη συνεχιζόμενη βελτίωση των προγραμμάτων.

▪ **SPE204 - Ψυχοπαιδαγωγική στην Ειδική Αγωγή**

Το περιεχόμενο του μαθήματος σχετίζεται με την έννοια και περιεχόμενο της ψυχοπαιδαγωγικής και επεκτείνεται σε ζητήματα που αφορούν την Ψυχοπαιδαγωγική στην ειδική αγωγή. Επιχειρείται μια σύγκριση με άλλους συναφείς όρους με τις θεωρητικές και ιδεολογικές προσεγγίσεις στην ψυχοπαιδαγωγική, τις θεωρίες της αγωγής και ανάπτυξης του παιδιού και του εφήβου. Ακόμη, τίθενται ζητήματα γνωστικής και κοινωνικής ανάπτυξης, πως το παιδί μαθαίνει στη σχολική ηλικία, κοινωνικοποιείται και προσαρμόζεται στο σχολικό περιβάλλον. Τέλος, γίνεται αναφορά στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, την διαχείριση της Πολυπολιτισμικότητας και το πως η μάθηση σχετίζεται με τις ατομικές διαφορές και την κοινωνική, συναισθηματική αγωγή και τη καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής. Ο σκοπός του μαθήματος «Ψυχοπαιδαγωγική στην Ειδική Αγωγή» είναι να προσφέρει στους φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για την κατανόηση και εφαρμογή ψυχοπαιδαγωγικών θεωριών και πρακτικών στην εκπαιδευτική διαδικασία δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη στρατηγικών διδασκαλίας και υποστήριξης για μαθητές με διαφορετικές ανάγκες και ικανότητες.

Στο επίκεντρο της διδασκαλίας βρίσκεται η κοινωνική και συναισθηματική αγωγή, καθώς και η καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής, ενισχύοντας τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και προσβάσιμου μαθησιακού περιβάλλοντος για όλους τους μαθητές. Οι φοιτητές θα εμβαθύνουν στις διασυνδέσεις μεταξύ ψυχολογίας και παιδαγωγικής, με έμφαση στη διαμόρφωση αποτελεσματικών στρατηγικών διδασκαλίας και υποστήριξης μαθητών με διαφορετικές ανάγκες και ικανότητες. Στο πλαίσιο αυτό, το μάθημα εξετάζει το πώς η ειδική αγωγή και η ψυχοπαιδαγωγική υποστήριξη μπορούν να προσαρμοστούν και να ενσωματώσουν τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, προάγοντας τη συμπερίληψη και την ισότητα στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Το μάθημα στοχεύει ώστε οι φοιτητές να κατανοήσουν τις βασικές θεωρίες της ψυχολογίας και της παιδαγωγικής και την εφαρμογή τους στην εκπαίδευση. Να αναπτύξουν δεξιότητες αξιολόγησης και υποστήριξης μαθητών με διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες. Να εφαρμόζουν ψυχοπαιδαγωγικές στρατηγικές στη διαχείριση της τάξης και στην ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας. Να αξιολογούν και να βελτιώνουν τις διδασκαλικές πρακτικές βάσει ψυχοπαιδαγωγικών αρχών.

▪ **SPE301 – Σχολικός Εκφοβισμός και Βία**

Το μάθημα «Σχολικός Εκφοβισμός και Βία» αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές μια εις βάθος κατανόηση των θεωρητικών πλαισίων και των πρακτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού. Εστιάζει στη μελέτη των διαφόρων μορφών εκφοβισμού, των στρατηγικών πρόληψης και παρέμβασης, και στη διαμόρφωση των απαραίτητων δεξιοτήτων για την αποτελεσματική διαχείριση αυτών των φαινομένων από τους εκπαιδευτικούς στο σχολικό πλαίσιο. Οι φοιτητές θα εξετάσουν τα αίτια και τις επιπτώσεις του σχολικού εκφοβισμού, θα αναλύσουν σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις και θα αποκτήσουν

πρακτικές γνώσεις για την εφαρμογή κατάλληλων προληπτικών και παρεμβατικών δράσεων με στόχο την προστασία και υποστήριξη των μαθητών.

Ο σκοπός του μαθήματος «Σχολικός Εκφοβισμός και Βία» είναι να εξοπλίσει τους φοιτητές με τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για να προσεγγίζουν το θέμα της διαχείρισης του Σχολικού Εκφοβισμού ως μέρος μιας ολιστικής πολιτικής πρόληψης και παρέμβασης της σχολικής μονάδας που εμπλέκει την ενεργό συμμετοχή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί, γονείς, παιδιά, μη-διδασκτικό προσωπικό). Οι φοιτητές θα εξετάσουν διαφορετικές προσεγγίσεις για την αναγνώριση και την παρέμβαση σε περιστατικά εκφοβισμού, καθώς και τα εργαλεία και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των θυμάτων και την αλλαγή της συμπεριφοράς των θυτών.

Οι στόχοι του μαθήματος «Σχολικός Εκφοβισμός και Βία» είναι οι φοιτητές/τριες να, εξετάσουν τα αίτια του σχολικού εκφοβισμού και τις επιπτώσεις του για τους μαθητές, αναγνωρίζοντας τις ψυχολογικές, συναισθηματικές και κοινωνικές συνέπειες. Να γνωρίσουν τις διάφορες μορφές εκφοβισμού, όπως η σωματική, λεκτική, κοινωνική και διαδικτυακή, και να κατανοούν τον αντίκτυπό τους στη ζωή των μαθητών. Να εξοικειωθούν με στρατηγικές πρόληψης που στοχεύουν στη μείωση του σχολικού εκφοβισμού, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης. Να μάθουν πρακτικές δεξιότητες για την εφαρμογή αποτελεσματικών παρεμβάσεων σε περιστατικά εκφοβισμού, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών για την υποστήριξη των θυμάτων και την αλλαγή της συμπεριφοράς των θυτών και πώς να συνεργάζονται με γονείς, εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματίες για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού και τη δημιουργία μιας κοινής στρατηγικής υποστήριξης. Τέλος να εξετάσουν τις νομικές και ηθικές πτυχές του σχολικού εκφοβισμού, κατανοώντας τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις των σχολικών φορέων και του εκπαιδευτικού προσωπικού, στο πλαίσιο της πρόληψης και παρέμβασης.

▪ **SPE302 – Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή**

Στα πλαίσια του μαθήματος «Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή» εξετάζονται οι βασικές αρχές λειτουργίας του νευρικού συστήματος, καθώς και οι εγκεφαλικές δομές που υποστηρίζουν ανατομικά και λειτουργικά τις γνωστικές διεργασίες (μάθηση, μνήμη, γλώσσα, επιτελικές λειτουργίες, οπτικο-χωρικές ικανότητες), το συναίσθημα και τη συμπεριφορά. Παρουσιάζεται η εγκεφαλική λειτουργία κατά τη διάρκεια του ύπνου και η συνεισφορά του στην παγίωση της μνήμης. Ακόμα, μελετάται η ψυχοφυσιολογία των μαθησιακών δυσκολιών, όπως η δυσλεξία και οι μαθησιακές δυσκολίες στα μαθηματικά, και των νευροαναπτυξιακών διαταραχών, όπως η νοητική αναπηρία. Τέλος, εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους οι γνώσεις αυτές μπορούν να εφαρμοστούν για να καταστήσουν πιο αποτελεσματική τη διδασκαλία.

Οι στόχοι του μαθήματος «Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή» εστιάζουν στην παρουσίαση και κατανόηση των σύγχρονων προσεγγίσεων και προγραμμάτων που αποσκοπούν στην πρόληψη και την παρέμβαση στον τομέα της ειδικής αγωγής. Το

συγκεκριμένο μάθημα αν και εστιάζει στις νευροεπιστήμες και τη βιολογική βάση των μαθησιακών δυσκολιών και αναπτυξιακών διαταραχών, ωστόσο αναγνωρίζει τη σημασία των κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής εμπειρίας και δίνει έμφαση στη δημιουργία προσβάσιμων και ενταξιακών μαθησιακών περιβαλλόντων.

Ο σκοπός του μαθήματος «Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή» είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές των νευροεπιστημών και να εξετάσει πώς αυτές οι γνώσεις μπορούν να εφαρμοστούν στην ειδική αγωγή. Το μάθημα στοχεύει να ενισχύσει την κατανόηση των βιολογικών βάσεων των μαθησιακών δυσκολιών και των αναπτυξιακών διαταραχών, παρέχοντας τις βάσεις για την ανάπτυξη αποτελεσματικών εκπαιδευτικών και θεραπευτικών στρατηγικών. Στην κατανόηση των Βασικών Εννοιών των Νευροεπιστημών. Στην σχέση των νευροεπιστημών και της εφαρμογής της στην ειδική Αγωγή. Στην ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας κριτικής ανάλυσης ερευνητικών ευρημάτων στον τομέα των νευροεπιστημών και της ειδικής αγωγής καθώς και την κατανόηση των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται στην έρευνα των νευροεπιστημών. Στην ενίσχυση της Επαγγελματικής Πρακτικής ώστε να μπορεί να γίνει εφαρμογή της γνώσης των νευροεπιστημών στη βελτίωση της επαγγελματικής πρακτικής στην ειδική αγωγή και στην συνεργασία με άλλους επαγγελματίες για την ανάπτυξη και εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και παρέμβασης.

▪ **SPE303 – Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος**

Το μάθημα «Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)» επικεντρώνεται στη διερεύνηση των χαρακτηριστικών, των αιτιών, της διάγνωσης και των παρεμβάσεων που σχετίζονται με τις διαταραχές του αυτιστικού φάσματος. Αν και το μάθημα αναγνωρίζει τις βιολογικές και ψυχολογικές πτυχές της ΔΑΦ, παράλληλα αναδεικνύει τη σημασία των κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων στην κατανόηση και την υποστήριξη των ατόμων με αυτισμό. Στο πλαίσιο αυτό, το μάθημα ενσωματώνει το κοινωνικό μοντέλο για την αναπηρία, που τονίζει τη σημασία της κοινωνικής ένταξης, της ισότητας ευκαιριών και της αποδοχής των διαφορών. Μέσα από αυτό το μάθημα θα εξεταστεί πώς η κοινωνία και τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα μπορούν να προσαρμοστούν και να υποστηρίξουν αποτελεσματικά άτομα με ΔΑΦ, προωθώντας μια προσέγγιση που δίνει έμφαση στις ικανότητες και όχι στις περιορισμένες δυνατότητες του ατόμου. Επιπλέον, το μάθημα προάγει την ανάπτυξη στρατηγικών και πρακτικών που ενισχύουν την ένταξη και την συμμετοχή των ατόμων με ΔΑΦ σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής και εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Ο σκοπός και οι στόχοι του μαθήματος για τη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) εστιάζουν στην κατανόηση αυτής της συγκεκριμένης διαταραχής και στην αποτελεσματική αντιμετώπισή της στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής και θεραπευτικής πρακτικής. Οι στόχοι περιλαμβάνουν την κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών της ΔΑΦ, όπως οι διαφορετικοί τύποι και βαθμοί σοβαρότητας της διαταραχής, η επίδρασή της στις κοινωνικές και επικοινωνιακές δεξιότητες και η σχέση της με άλλες διαταραχές. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει τις μεθόδους διάγνωσης και αξιολόγησης της ΔΑΦ, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών που ακολουθούνται για την κατανόηση των ατομικών αναγκών και τη δημιουργία εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εξετάζει διαφορετικές διδακτικές στρατηγικές και προγράμματα εκπαίδευσης που είναι προσαρμοσμένα στις ατομικές ανάγκες των παιδιών και εφήβων με ΔΑΦ. **Στις** τεχνικές και στρατηγικές για τη συνεργασία με γονείς, συνεργάτες και άλλους επαγγελματίες που συμμετέχουν στη φροντίδα και εκπαίδευση ατόμων με ΔΑΦ, καθώς και για τη διαχείριση της συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον. Τέλος, στοχεύει στην εξέταση των ηθικών και νομικών ζητημάτων που σχετίζονται με την εκπαίδευση και περίθαλψη ατόμων με ΔΑΦ, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των εκπαιδευτικών και των επαγγελματιών της υγείας.

▪ **SPE304 - Μουσική και Ειδική Αγωγή – Στρατηγικές ενσωμάτωσης**

Η σχέση μεταξύ μουσικής και ειδικής αγωγής είναι πολύ σημαντική και έχει ευρείες εφαρμογές στην εκπαίδευση και τη θεραπεία. Η μουσική μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο για την υποστήριξη και την ανάπτυξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ), καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Αναφέρονται διάφοροι τρόποι που η μουσική μπορεί να ενσωματωθεί στην ειδική αγωγή. Ειδικότερα, η μουσική θεραπεία χρησιμοποιείται ως μέσο για τη βελτίωση των φυσικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και πνευματικών λειτουργιών των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η μουσική εκπαίδευση παρέχει μια δομημένη προσέγγιση στη μάθηση της μουσικής, συμπεριλαμβανομένων προσαρμοσμένων μεθόδων για τους μαθητές με ΕΕΑ. Η συμμετοχή σε ομαδικές μουσικές δραστηριότητες, όπως οι μουσικές ομάδες ή οι χορωδίες, προάγει την κοινωνική αλληλεπίδραση και την αίσθηση της κοινότητας. Η μουσική μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο εκφραστικής τέχνης για την έκφραση συναισθημάτων και την αυτό-έκφραση. Οι μουσικές δραστηριότητες μπορούν να προσαρμοστούν για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μαθητών με ΕΕΑ, προσφέροντας προσαρμοσμένα μουσικά όργανα ή δραστηριότητες.

Συνολικά, η μουσική παρέχει μια πολύπλευρη προσέγγιση για την υποστήριξη και την ανάπτυξη των μαθητών με ΕΕΑ σε διάφορους τομείς της ζωής τους. Υπάρχουν πολλές στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ενσωματωθούν μαθητές με ΕΕΑ στη μουσική εκπαίδευση. Ορισμένες από αυτές τις στρατηγικές περιλαμβάνουν: την **διαφοροποίηση του περιεχομένου**, ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών, ο εκπαιδευτικός μπορεί να προσαρμόσει το περιεχόμενο των μαθημάτων μουσικής για να είναι προσβάσιμο και ενδιαφέρον για όλους. Την **χρήση διαφορετικών μουσικών εργαλείων όπου ο** εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει μια ποικιλία από μουσικά εργαλεία και μέθοδοι, όπως τα πληκτροφόρα, τα πνευστά, τα κρουστά και τη φωνητική εκπαίδευση, για να καλύψει τις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών. Την **ομαδική**

συνεργασία αφού η μουσική μπορεί να προωθήσει τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών. Οι δραστηριότητες ομαδικής μουσικής μπορούν να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή και την αίσθηση της κοινότητας. Τις **προσαρμοσμένες αποστολές, όπου** οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσαρμόσουν τις αποστολές μουσικής για να αντικατοπτρίζουν τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες των μαθητών. Τέλος την **ατομική υποστήριξη αφού ο** εκπαιδευτικός μπορεί να παρέχει ατομική υποστήριξη στους μαθητές που τη χρειάζονται, όπως επιπλέον μαθήματα ή προσαρμοσμένες δραστηριότητες.

Οι παραπάνω στρατηγικές μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος μουσικής εκπαίδευσης που είναι προσβάσιμο και ενδιαφέρον για όλους τους μαθητές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με ΕΕΑ.

▪ **SPE305 – Ανίχνευση Μαθησιακών Δυσκολιών και Αξιολόγηση**

Το μάθημα «Ανίχνευση Μαθησιακών Δυσκολιών και Αξιολόγηση» έχει ως κύριο στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών στις μεθόδους και τεχνικές που απαιτούνται για την αναγνώριση και διάγνωση μαθησιακών δυσκολιών σε παιδιά και εφήβους. Επικεντρώνεται στην κατανόηση των θεωρητικών προσεγγίσεων και μοντέλων που χρησιμοποιούνται στη διάγνωση, καθώς και στις διαδικασίες αξιολόγησης και διάγνωσης, όπως η συλλογή και ανάλυση δεδομένων. Οι φοιτητές θα μάθουν να εντοπίζουν και να κατανοούν τις διάφορες μορφές μαθησιακών δυσκολιών, όπως η δυσλεξία, η δυσνοησία και η διαταραχή έλλειψης προσοχής και υπερκινητικότητας (ADHD). Επιπλέον, θα αναπτύξουν δεξιότητες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν κατά τη διάγνωση αυτών των δυσκολιών και θα εκπαιδευτούν στην εφαρμογή κλινικών πρακτικών και τεχνικών αξιολόγησης. Δίνεται έμφαση στη σημασία της δημιουργίας ενταξιακών πλαισίων που θα προάγουν την ισότητα και την αποδοχή. Έτσι, η προσέγγιση αυτή τονίζει τις δυνατότητες και τις ικανότητες κάθε ατόμου, πέρα από τις δυσκολίες του. Είναι σημαντικό να διαγνωστεί και να αντιμετωπιστεί έγκαιρα κάθε διαταραχή, καθώς η σωστή υποστήριξη μπορεί να βοηθήσει τα άτομα που την αντιμετωπίζουν να αναπτύξουν το πλήρες δυναμικό τους. Τέλος, οι φοιτητές θα μάθουν να σχεδιάζουν και να αξιολογούν προγράμματα παρέμβασης, με στόχο τη βελτίωση της μαθησιακής απόδοσης και την ένταξη των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Ο σκοπός του μαθήματος «Ανίχνευση Μαθησιακών Δυσκολιών και Αξιολόγηση» είναι να εκπαιδεύσει τους φοιτητές στις μεθόδους και τις τεχνικές αξιολόγησης που απαιτούνται για την αναγνώριση και τη διάγνωση μαθησιακών δυσκολιών σε παιδιά και εφήβους. Ο σκοπός επίσης είναι να εξοικειώσει τους σπουδαστές με τις διαφορετικές μορφές μαθησιακών δυσκολιών και τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μάθηση.

Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση των θεωρητικών προσεγγίσεων και των μοντέλων που χρησιμοποιούνται για τη διάγνωση μαθησιακών δυσκολιών. Στην εκμάθηση των διαδικασιών αξιολόγησης και διάγνωσης μαθησιακών δυσκολιών, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων. Στην αναγνώριση των ειδικών μαθησιακών

δυσκολιών όπως η δυσλεξία, η δυσνοητία και η δυσαναγνωσία. Στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που συναντώνται στη διάγνωση μαθησιακών δυσκολιών και τέλος στην εφαρμογή κλινικών πρακτικών και τεχνικών για την αξιολόγηση των ατομικών αναγκών των μαθητών.

▪ **SPE306 - Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης**

Το μάθημα "Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης" αποσκοπεί στην παροχή των βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την αποτελεσματική οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση των εκπαιδευτικών μονάδων και συστημάτων Γενικής και Ειδικής Αγωγής. Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις θεωρίες και τις πρακτικές που διέπουν τη διοίκηση της εκπαίδευσης, θα κατανοήσουν τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και θα αναπτύξουν ικανότητες για την επίλυση προβλημάτων στον εκπαιδευτικό τομέα. Σκοπός του μαθήματος είναι να έλθουν σε επαφή οι φοιτητές/τριες με κρίσιμες πτυχές που αφορούν στον τρόπο οργάνωσης και διοίκησης εκπαιδευτικών μονάδων όπως είναι ο στρατηγικός σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η λήψη αποφάσεων και η διαχείριση συγκρούσεων και κρίσεων, η αξιολόγηση, η επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού, η προώθηση καινοτομιών και η διασύνδεση με άλλες εκπαιδευτικές μονάδες και την τοπική κοινωνία, ώστε να εμπεδώσουν τη δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και τη διοικητική του οργάνωση. Επιπλέον, δίνεται έμφαση σε πτυχές της διοικητικής λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων όπως είναι η παρουσίαση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και η περιγραφή των βασικών καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των διευθυντών σχολικών μονάδων.

Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή ολοκληρωμένου υπόβαθρου γνώσεων στην Οργάνωση και Διοίκηση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, με στόχο την κατανόηση των πτυχών που αφορούν στον τρόπο οργάνωσης και διοίκησης εκπαιδευτικών μονάδων Γενικής και Ειδικής Αγωγής, ώστε να εμπεδώσουν οι φοιτητές τη δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και τη διοικητική του οργάνωση. Αυτό το μάθημα παρέχει μια ολοκληρωμένη βάση γνώσεων και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την επιτυχή οργάνωση και διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων και συστημάτων, εξοπλίζοντας τους φοιτητές με τα εργαλεία που χρειάζονται για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του σύγχρονου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

▪ **SPE307 – Διπλωματική Εργασία**

Η Μεταπτυχιακή Διατριβή επιπέδου Μάστερ είναι Επιλεγόμενη για τους φοιτητές και ισοδυναμεί με φόρτο εργασίας δύο μαθημάτων δηλαδή 20 ECTS. Ο σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη ερευνητικής και αναστοχαστικής διάθεσης στις/στους φοιτήτριες/φοιτητές και η εξοικείωσή τους με τις βασικές αρχές της έρευνας. Οι φοιτητές/-τριες διατυπώνουν μια προβληματική η οποία αξίζει να διερευνηθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω στο πλαίσιο της έρευνας. Οι επί μέρους στόχοι του μαθήματος είναι: Η παροχή δυνατότητας στις/στους φοιτήτριες/φοιτητές να αναπτύξουν περαιτέρω τις δεξιότητες και τις γνώσεις που έχουν αποκτηθεί κατά τη διάρκεια του προγράμματος με την εφαρμογή τους στην ανάλυση ενός συγκεκριμένου ερευνητικού προβλήματος ή

ζητήματος. Η πρακτική εφαρμογή του σχεδιασμό ενός ερευνητικού έργου, η εφαρμογή των κατάλληλων ερευνητικών μεθόδων, η συλλογή και αναστοχαστική ανάλυση των δεδομένων, και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Η ανάπτυξη της ικανότητας ετοιμασίας και παρουσίασης σημαντικών πληροφοριών βάση ποσοτικών ή ποιοτικών δεδομένων και η ποιοτική/αναστοχαστική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.

▪ **SPE401 - Πρακτική Άσκηση**

Οι φοιτητές μετά την ολοκλήρωση των τριών πρώτων εξαμήνων και την συμπλήρωση των 90 ECTS (Πιστωτικές Μονάδες), πραγματοποιούν 500 ώρες πρακτικής άσκησης (200 ώρες φόρτος εργασίας μαθήματος και 300 ώρες παρακολούθηση και συμμετοχή σε παρεμβατικές δράσεις), σε δομές Ειδικής Αγωγής, Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και εκπαίδευσης, Σχολικές μονάδες γενικής αγωγής που φοιτούν μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ΚΕΔΔΥ ή Δημόσια Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα και Τμήματα Ένταξης των Σχολικών Μονάδων. Κάθε φοιτητής/τρια είναι υπεύθυνος/η για την τήρηση παρουσιολογίου κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πρακτικής άσκησης σε όλες τις δομές, το οποίο υπογράφεται από τον υπεύθυνο της δομής. Ο/η φοιτητής/τρια τηρεί ατομικό φάκελο πρακτικής άσκησης, στον οποίο φυλάσσει τα παρουσιολόγια, τα πρωτόκολλα παρατήρησης και τις εργασίες που υλοποιούνται στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες (ΜΦ) θα είναι σε θέση να: συνδέουν και θα επαναπροσδιορίζουν στην πράξη τις γνώσεις που απέκτησαν από τις σπουδές τους πάνω σε ζητήματα ειδικής παιδαγωγικής, μεθοδολογικής και διδακτικής φύσεως, να σχεδιάζουν ψυχοπαιδαγωγικά πρωτόκολλα αξιολόγησης και να δημιουργούν ψυχοπαιδαγωγικά πρωτόκολλα παρέμβασης, να εφαρμόζουν εμπειριστατωμένες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές στην εκπαίδευση μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Τέλος να αξιολογούν την επίδοσή τους κατά την εφαρμογή των πρωτοκόλλων αξιολόγησης και παρέμβασης μέσω των αυτό-αναφορών (ημερολόγιο και αυτό-αναφορικά ερωτηματολόγια) και να συνεργάζονται με συναδέλφους για την υλοποίηση των ψυχοπαιδαγωγικών πρωτοκόλλων αξιολόγησης και παρέμβασης, ερμηνεύουν τα αποτελέσματα της παρέμβασής τους.

1.4 Εμπλουτισμός του περιεχομένου με κοινωνιολογικές και κριτικές προσεγγίσεις στην ένταξη.

Συμφωνούμε ότι η διεύρυνση του προγράμματος με την ενσωμάτωση κοινωνιολογικών και κριτικών προσεγγίσεων θα ενισχύσει την ευθυγράμμισή του με τα προοδευτικά, συμφραζόμενα και προσανατολισμένα στην άρση εμποδίων μοντέλα συμπερίληψης. Εφαρμόσαμε ήδη μια ολιστική προσέγγιση στη συμπερίληψη, η οποία ευθυγραμμίζεται με τις σύγχρονες, προοδευτικές εκπαιδευτικές αρχές. Μέσω της ενσωμάτωσης κοινωνιολογικών και κριτικών προοπτικών στο πρόγραμμα σπουδών, της ενσωμάτωσης των πλαισίων και πολιτικών της UNESCO και της Διακήρυξης της Σαλαμάνκας της για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, της ολοκληρωμένης επιμόρφωσης του διδακτικού προσωπικού και της διεύρυνσης της διεπιστημονικής συνεργασίας, στοχεύουμε να εφοδιάσουμε τους αποφοίτους μας με τη θεωρητική και πρακτική γνώση που είναι απαραίτητη για να υποστηρίξουν και να εφαρμόζουν συμπεριληπτικές πρακτικές που άρουν τα εμπόδια και προωθούν την ισότητα.

Παρακάτω παρουσιάζουμε τα μέτρα που έχουν ήδη εφαρμοστεί για την αντιμετώπιση αυτής της σύστασης και τον τρόπο με τον οποίο εμπλουτίζουν το ακαδημαϊκό περιεχόμενο του προγράμματος:

1.4.1 Αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών και ενσωμάτωση κοινωνιολογικών και κριτικών προοπτικών

Έγιναν ενέργειες για την επικαιροποίηση και τον εμπλουτισμό του προγράμματος σπουδών, ώστε να διασφαλιστεί μια πιο ισορροπημένη και πολυδιάστατη προσέγγιση στη συμπερίληψη.

1.4.2 Το μάθημα “PDE 111 – Κοινωνιολογία της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης”

Το μάθημα υπέστη σημαντική αναθεώρηση ώστε να περιλαμβάνει κριτικές κοινωνιολογικές προσεγγίσεις σχετικά με την αναπηρία, τον αποκλεισμό και τη συστημική ανισότητα, και έχει αναβαθμιστεί σε υποχρεωτικό μάθημα. Παρέχει στους φοιτητές μια ευρύτερη, διεπιστημονική κατανόηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

1.4.3 Διεύρυνση Μαθησιακών Αποτελεσμάτων και επικαιροποίηση περιεχομένου

- Σε όλες τις διδακτικές ενότητες, τα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν αναθεωρηθεί ώστε να αντικατοπτρίζουν τη στροφή προς τα μοντέλα συμπερίληψης που επικεντρώνονται στην άρση εμποδίων.
- Το επικαιροποιημένο διδακτικό υλικό περιλαμβάνει σημαντικά αναγνώσματα σχετικά με τις κοινωνιολογικές και συμφραζόμενες θεωρίες της συμπερίληψης, όπως έργα διακεκριμένων μελετητών που υποστηρίζουν την κοινωνική δικαιοσύνη στην εκπαίδευση.
- Οι μελέτες περιπτώσεων και τα πρακτικά στοιχεία αναδεικνύουν πλέον πραγματικά παραδείγματα συστημικής αλλαγής και συμπεριληπτικών πρακτικών που βασίζονται σε κοινωνιολογικές αρχές, όπως ο Καθολικός Σχεδιασμός για Μάθηση (UDL) και η ανταποκρινόμενη παιδαγωγική.

1.4.4 Επιμόρφωση και ανάπτυξη διδακτικού προσωπικού

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διδασκαλίας του αναθεωρημένου προγράμματος, το διδακτικό προσωπικό έχει υποβληθεί σε επαγγελματική επιμόρφωση:

- Έχει προγραμματιστεί σειρά εργαστηρίων για τα κριτικά και κοινωνιολογικά μοντέλα συμπερίληψης, τα οποία θα διεξαχθούν από ειδικούς στη συμπεριληπτική εκπαίδευση και την κοινωνιολογία.
- Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού ενθαρρύνονται να υιοθετήσουν κριτικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις που δίνουν έμφαση στην ισότητα και τη συμμετοχική μάθηση.

1.4.5 Ενίσχυση διεπιστημονικής συνεργασίας

Ενισχύθηκε η συνεργασία με συναδέλφους από άλλους κλάδους ώστε να ενσωματωθούν κοινωνιολογικές προοπτικές στο πρόγραμμα. Διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές και διεπιστημονικά έργα αποτελούν πλέον μέρος του προγράμματος σπουδών, επιτρέποντας στους φοιτητές να εκτεθούν σε ποικίλες οπτικές.

1.5 Αναβάθμιση της βιβλιογραφίας με σύγχρονες και επίκαιρες πηγές

Έχουμε διασφαλίσει ότι το διδακτικό υλικό του προγράμματος αντανάκλα την τρέχουσα έρευνα, πρακτικές και εξελίξεις στον τομέα, γεγονός που αποτελεί προτεραιότητα για τη διατήρηση της ακαδημαϊκής ποιότητας και της συνάφειας του προγράμματος. Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικά τα βήματα που έγιναν για να ανταποκριθούμε σε αυτή τη σύσταση:

1.5.1. Ολοκληρωμένη ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Ενέργειες που έγιναν:

- Μια ειδική ομάδα μελών ΔΕΠ πραγματοποίησε πλήρη ανασκόπηση όλου του διδακτικού υλικού, συμπεριλαμβανομένων βιβλίων, επιστημονικών άρθρων και συμπληρωματικών πόρων για όλα τα βασικά και επιλεγόμενα μαθήματα.
- Η ανασκόπηση συγκρίθηκε με τις κορυφαίες δημοσιεύσεις, τη σύγχρονη έρευνα και τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της Ειδικής και Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης.
- Εντοπίστηκε μια λίστα παρωχημένων πηγών, ειδικά κειμένων που είχαν εκδοθεί πριν από δέκα χρόνια, εκτός αν ήταν θεμελιώδη έργα.

1.5.2. Ενσωμάτωση επικαιροποιημένης βιβλιογραφίας

Ενέργειες που έγιναν:

- Αντικαταστάθηκε το παρωχημένο υλικό με σύγχρονες και επιστημονικά αξιολογημένες πηγές και εξασφαλίστηκε η χρήση των τελευταίων εκδόσεων.
- Συλλέχθηκαν απόψεις από εξωτερικούς συνεργάτες και προσκεκλημένους εισηγητές που δραστηριοποιούνται σε περιβάλλοντα συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.
- Ενσωματώθηκαν άρθρα από κορυφαία επιστημονικά περιοδικά, όπως *The Journal of Special Education* και *International Journal of Inclusive Education*, ώστε οι φοιτητές να ασχολούνται με την αιχμή της έρευνας.
- Προτάθηκαν νέα διδακτικά εγχειρίδια, όπως το *Inclusive Education: Transformative Teaching and Learning (2023)*, ώστε να ευθυγραμμιστούν οι σπουδές με τις εξελίξεις στην παιδαγωγική και την εκπαιδευτική πολιτική.
- Επικαιροποιήθηκαν οι λίστες ανάγνωσης.

1.5.3. Ενσωμάτωση ψηφιακών και ανοιχτών πηγών

Ενέργειες που έγιναν:

- Υιοθετήθηκαν ανοιχτοί εκπαιδευτικοί πόροι και ηλεκτρονικά βιβλία για να συμπληρώσουν τη συμβατική βιβλιογραφία.
- Ανανεώθηκαν οι ψηφιακές πηγές ώστε να περιλαμβάνουν διαδικτυακές βάσεις δεδομένων, όπως το *ERIC (Education Resources Information Center)* και το *ProQuest Education Journals*, διευκολύνοντας την πρόσβαση των φοιτητών σε πρόσφατη έρευνα.
- Βελτιώθηκε η προσβασιμότητα και η ποικιλία του διδακτικού υλικού, ενισχύοντας τα μαθησιακά αποτελέσματα και την εμπλοκή των φοιτητών.

1.5.4. Μηχανισμός συνεχούς αναθεώρησης

Ενέργειες που έγιναν:

- Καθιερώθηκε ένας διετής κύκλος αναθεώρησης της βιβλιογραφίας, ώστε να διασφαλιστεί η διαρκής εναρμόνιση με τις εξελίξεις στον τομέα.
- Δημιουργήθηκε μηχανισμός ανατροφοδότησης, μέσω του οποίου τα μέλη ΔΕΠ και οι φοιτητές μπορούν να προτείνουν νέες προσθήκες ή επικαιροποιήσεις στις λίστες ανάγνωσης.
- Διασφαλίζεται έτσι ότι το πρόγραμμα προσαρμόζεται στις μελλοντικές εξελίξεις στον τομέα της Ειδικής και Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης.

SPE101-Σύγχρονες Τάσεις και Προοπτικές στην Ειδική Αγωγή

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Αργυριάδης, Α. (2017). *Λόγος, Αναπηρία, Εκπαιδευτικές και Θεραπευτικές Παρεμβάσεις. Σύγχρονα δεδομένα και τάσεις στην Ειδική Αγωγή*. Αθήνα: Ηδύπεια.
- Christou, T. M., Kruschel, R., Matheson, I. A. & Merz-Atalik, K. (eds). (2022). *European perspectives on inclusive education in Canada: critical comparative insights*. New York: Routledge.
- Friend, M. (2018). *Special Education: Contemporary Perspectives for School Professionals* (5th Edition). Pearson.
- Gargiulo, R. M., & Metcalf, D. (2017). *Teaching in Today's Inclusive Classrooms: A Universal Design for Learning Approach* (3rd Edition). Cengage Learning.
- Hallahan, D. P., Kauffman, J. M., & Pullen, P. C. (2018). *Exceptional Learners: An Introduction to Special Education* (14th Edition). Pearson.
- IIEP-UNESCO, UNICEF, GPE (Global Partnership for Education), & UK Foreign, Commonwealth & Development Office. (2021). Chapter 11: Inclusive education

for children with disabilities. In Education sector analysis methodological guidelines (Vol. 3).

- Νόμος 3699/2008. Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Ο Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος. (1999, Ιουλίου 28). Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.
- Στασινός, Δ. (2020). Η ειδική συμπεριληπτική εκπαίδευση 2027: Η ελκυστική εκδίπλωσή της στο νέο ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- UNESCO. (1994). The Salamanca statement and framework for action on special needs education: Adopted by the World Conference on Special Needs Education: Access and quality, Salamanca, Spain, 7-10 June 1994. Paris: UNESCO.
- UNESCO. (2009). Policy guidelines on inclusion in education. Paris: UNESCO.
- UNESCO. (2017). A guide for ensuring inclusion and equity in education. Paris: UNESCO.
- UNESCO. (2019). On the Road to Inclusion: Highlights from the UNICEF and IIEP Technical Round Tables on Disability-Inclusive Education Sector Planning. Paris: IIEP-UNESCO.
- Wearmouth, L. E., and Briant, E. (2023) Special educational needs and disabilities in schools: a critical introduction. 2nd edn. London: Bloomsbury Education.
- Ζήση, Α., & Σαββάκης, Μ. (επιμ.). (2019). Αναπηρία και κοινωνία: Σύγχρονες θεωρητικές προκλήσεις. Αθήνα: Εκδόσεις Παράδειγμα.

SPE102-Μεθοδολογία της Έρευνας

Δεν πραγματοποιήθηκε Αναθεώρηση

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Apple, M. W. (2019). *Ιδεολογία και αναλυτικά προγράμματα* (Τ. Βαρβέρης μτφ). Αθήνα Επίκεντρο.
- Αθανασούλα - Ρέππα Α. . (2011). «*Βασικές κοινωνιολογικές έννοιες–Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*». Παιδαγωγική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών του ΟΑΕΔ. Ε.Κ.Π.Α., Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά (05/10/2016).
- Αζίζι-Καλατζή Α., Ζώνιου-Σιδέρη Α. & Βλάχου Α.,(1996). «*Προκαταλήψεις και στερεότυπα: Δημιουργία και αντιμετώπιση*». Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης, Σελίδες 1-50.
- Ασημάκη, Α., Σακκούλης, Δ. & Βεργίδης, Δ. (2016). «*Αναζητώντας παιδαγωγικές πρακτικές για τη σχολική επιτυχία «όλων» των μαθητών: μια κοινωνιολογική προσέγγιση*». Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, 17 , Σελίδες: 54-80
- Βαλιαντή, Σ., Νεοφύτου, Λ., & Χατζησωτηρίου, Χ. (2020). «*Διαφοροποίηση της Διδασκαλίας και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Παράλληλοι Δρόμοι προς την Κοινωνική Συνοχή και Κοινωνική Δικαιοσύνη*». Επιστήμες Αγωγής, 2020(1), 129-148.
- Durkheim, E. (1978). «*Οι κανόνες της κοινωνιολογικής μεθόδου, Ο Εμίλ Ντιρκάιμ και η κοινωνιολογία του*» (μτφρ. Μουσούρου, Λ. Μ.). Αθήνα: Gutenberg.
- Δασκαλάκης, Ι. (2017). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Δραγώνα, Θ. (2007). «*Στερεότυπα και προκαταλήψεις*», Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, ΕΚΠΑ, Κατσαρός. Ι. (2008) Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης. ΥΠΕΠΘ: Αθήνα
- Κοσσυβάκη, Φ. «*Η διαπολιτισμική ετοιμότητα του Έλληνα εκπαιδευτικού και η σημερινή σχολική πραγματικότητα: Θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση*». Εισήγηση στο Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας, με θέμα «Ελληνική Παιδεία και Παγκοσμιοποίηση».
- Λαγουδάκος, Μ. «*Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*» 2ο ΠΕΚ Αθήνας, Δημοσιεύσεις-Άρθρα, στο: https://blogs.sch.gr/mlagoudakos/files/2013/01/ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ-ΡΕΚ_ΛΑΓΟΥΔΑΚΟΣ1.pdf
- Παντελιάδου, Σ, & Φιλιππάτου, Δ. (επιμ.) (2013).*Διαφοροποιημένη διδασκαλία: θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Παπάς, Α. (1998). «*Διαπολιτισμική Παιδαγωγική & Διδακτική*». Αθήνα
- Στασινός, Δ. (2020). *Η ειδική συμπεριληπτική εκπαίδευση 2027: Η ελκυστική εκδίπλωσή της στο νέο ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης.
- Tomlinson, C. (2004). «*Differentiation in diverse settings: A consultant's experience in diverse settings*». The School Administrator, 7(61), 28-35.
- Τριανταφυλλίδου, Π. & Σμαροπούλου, Αικ. (2022). Σχολική αποτυχία μαθητών/τριών ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. *Culture Journal of Culture in Tourism, Art and Education* 2(14).
- Χατζηγεωργίου, Γ. (2004). «*Γνώθι το Curriculum. Γενικά και Ειδικά Θέματα Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής*». Αθήνα: Ατραπός.

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Avramidis, E. (2010). Social relationships of pupils with special educational needs in the mainstream primary class: peer group membership and peer-assessed social behaviour. *European Journal of Special Needs Education*, 25(4), 413–429.
- Avramidis, E. (2013). Self-concept, social position and social participation of pupils with SEN in mainstream primary schools. *Research Papers in Education*, 28(4), 421–442.
- Αποστόλου, Π. (2011). *Μαθησιακές και ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της δυσλεξίας: Η οπτική των έφηβων μαθητών και των γονέων τους*. (Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη. Ανακτήθηκε από: <https://ikee.lib.auth.gr/record/128038/?ln=el>
- Γενά, Α. (2011). Προβλήματα συμπεριφοράς και η διαχείρισή τους. Στο Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (σ.171-188). Επιχειρησιακό πρόγραμμα Εκπαίδευση και διά βίου μάθηση (ΕΣΠΑ, 2007-2013). Αθήνα: ΥΠΔΒΜΘ.
- Δόικου-Αυλίδου, Μ. (2016). *Δυσλεξία: Συναισθηματική παράγοντες και ψυχοκοινωνικά προβλήματα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Imray, P. Kossyvakis, L. & Sisson, M. (eds). (2024). *A different view of curriculum and assessment for severe, complex and profound learning disabilities*. Oxon: Routledge.
- Kirk, S., Gallagher, J. J., & Coleman, M. R. (2021) (Επιμ. Μ. Γεωργιάδη, Σ. Πλεξουσάκης & Δ.Μ. Τόμπρου) (Μτφ. Μ. Λιθοξοπούλου και Β. Μπερτσιά). *Εκπαιδεύοντας παιδιά με ιδιαιτερότητες*. Αθήνα: Utopia.
- Κουρκούτας, Η. (2007). Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά. Παρεμβάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας και του σχολείου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κολιάδης, Ε., Α. (2010). Συμπεριφορά στο σχολείο. Αξιοποιούμε δυνατότητες. Αντιμετωπίζουμε προβλήματα. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (2007). Θέματα Διαχείρισης Προβλημάτων Σχολικής Τάξης. Τόμος Α' και Β'. <http://www.pi-schools.gr/programs/sxoltaxi/>.
- Μαυροσκούφης, Δ. (2007). Στρατηγικές για τη διαχείριση συγκρουσιακών καταστάσεων και προβληματικών συμπεριφορών στη σχολική τάξη.
- Molnar, A. & Lindquist, B. (2013) Προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο με την οικοσυστημική προσέγγιση, Επιμ. Α. Καλαντζή-Αζίζι. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παντελιάδου, Σ., & Μπότσας, Γ. (2007). Μαθησιακές Δυσκολίες: Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά. Βόλος: Εκδόσεις Γράφημα. (Στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ).
- Παντελιάδου, Σ. (2011). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη: Τι και γιατί*. Αθήνα: Πεδίο.
- Πετρόπουλος, Ν., & Παπαστυλιανού, Α. (2001). Μορφές επιθετικότητας, βίας και διαμαρτυρίας στο σχολείο: Γενεσιουργοί παράγοντες και επιπτώσεις. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Τζιβνίκου, Σ. (2016). Μαθησιακές δυσκολίες-διδακτικές παρεμβάσεις.
- Σαρρής, Δ. (2020). *Μαθησιακές Δυσκολίες-Αναπτυξιακές Διαταραχές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Vukman, K. B., Loriger, T., & Schmidt, M. (2017). Perceived self-efficacy and social anxiety changes in high school students with learning disabilities (LD) during first

year of secondary vocational education. *European Journal of Special Needs Education*, 33(4), 584–594.

SPE202-Συμπερίληψη,η Εφαρμογή της Ειδικής Αγωγής στην Πράξη

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Αγγελίδης, Π. (2012). *Συμπεριληπτική Εκπαίδευση και Βελτίωση Σχολείων σχέση αμφίδρομη*. Αθήνα: εκδόσεις Διάδραση
- Γκόβαρης, Χ. (2013). *Διδασκαλία και Μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg
- Dunsmuir, S., Frederickson, N. and Cline, T. (2024) *Special educational needs, inclusion and diversity*. 4th edn. Maidenhead: Open University Press.
- Gordon-Gould, P., and Hornby, G. (2023) *Inclusive education at crossroads: exploring effective special needs provision in global context*.
- Graham, L. J. (ed) (2024) *Inclusive education for the 21st century: theory, policy, and practice*. 2nd edn. London: Routledge.
- Ηλιοπούλου, Ευ. (2018). *Δυσκολίες μάθησης, συμπεριληπτική εκπαίδευση*. Αθήνα: Προπομπός.
- Koster, M., Pijl, S. J., Nakken, H., & Van Houten, E. (2010). Social participation of students with special needs in regular primary education in the Netherlands. *International Journal of Disability, Development and Education*, 57(1), 59-75.
- Koster, M., Timmerman, M. E., Nakken, H., Pijl, S. J., & van Houten, E. J. (2009). Evaluating social participation of pupils with special needs in regular primary schools. *European Journal of Psychological Assessment*, 25(4), 213-222
- Moseley, S. (2023) *Teaching reading to all learners including those with complex needs: a framework for progression within an inclusive reading curriculum*. Oxon: Routledge.
- Pijl, S. J., Frostad, P., & Flem, A. (2008). The social position of pupils with special needs in regular schools. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 52(4), 387-405.
- Soan, S., and Monsen, J. (2023) *Inclusive education theory and policy: moving from special educational needs to equity*.
- Sobel, D., and Alston, S. (2024) *The inclusive classroom|: a new approach to differentiation*. London: Bloomsbury Education.
- Στασινός, Δ. (2016). *Η ειδική εκπαίδευση 2020. Για μια συμπεριληπτική Ολική Εκπαίδευση στο Νέο-ψηφιακό σχολείο με Ψηφιακούς Πρωταθλητές*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Στασινός, Δ. (2020). *Η ειδική εκπαίδευση και συμπερίληψη 2027: Πολύγλωσσα σχολικά περιβάλλοντα και σοβαρές, πολλαπλές αναπηρίες/δυσκολίες*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης.
- Στασινός, Δ. (2020). *Η ειδική συμπεριληπτική εκπαίδευση 2027: Η ελκυστική εκδίπλωσή της στο νέο ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης.

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- **Ainscow, M.** (2020). *Promoting Equity in Schools: Inclusive Education and the Challenges of Leadership*. Routledge.
- **Booth, T., & Ainscow, M.** (2011). *The Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools*. Centre for Studies on Inclusive Education.
- **Butterfoss, F. D., Goodman, R. M., & Wandersman, A. (Eds.)**. (1993). *Community coalitions for prevention and health promotion*. Springer Science & Business Media.
- Dunsmuir, S., Frederickson, N. and Cline, T. (2024) *Special educational needs, inclusion and diversity*. 4th edn. Maidenhead: Open University Press.
- **Florian, L.** (2014). *The SAGE Handbook of Special Education*. SAGE Publications.
- **Green, L. W., & Kreuter, M. W.** (2005). *Health promotion planning: An educational and ecological approach*. McGraw-Hill Education.
- **Heward, W. L.** (2011). *Παιδιά με ειδικές ανάγκες. Μια εισαγωγή στην ειδική εκπαίδευση*. (Επιστημονική Επιμέλεια Δαβάζογλου και Κόκκινος). Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.
- Hodkinson, A. (2024) *Key issues in special educational needs, disability & inclusion*. 4th edn. London: Sage.
- Sewell, A., and Smith, J. (2021) *Introduction to special educational needs, disability and inclusion: a student's guide*. London: Sage.
- **Tomlinson, C. A.** (2017). *How to Differentiate Instruction in Academically Diverse Classrooms*. ASCD.
- **UNESCO** (2017). *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education*. UNESCO Publishing.
- **Ζαφειροπούλου, Μ.** (επ. επιμ.). (2012). *Δυνατότητες και Δυσκολίες του Παιδιού και του Εφήβου*. Αθήνα: Πεδίο.
- **Ζαφειροπούλου, Μ. & Καλαντζή-Αζίζι, Α.** (επ. επιμ.). (2011). *Προσαρμογή στο Σχολείο*. Αθήνα: Πεδίο.
- **Ζώνιου-Σιδέρη, Α.** (2004). *Σύγχρονες ενταξιακές προσεγγίσεις, τόμοι Α΄ Θεωρία, Β΄ πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Βίκου, Α., Γιαβρίμης, Π., & Παπάνης, Ε. (επιμ.) (2011). *Έρευνα και Εκπαιδευτική Πράξη στην Ειδική Αγωγή (Δεύτερος Τόμος)*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός οίκος Αφοί Κυριακίδη.
- Δόικου-Αυλίδου, Μ. (2020). *Κοινωνική και συναισθηματική νοημοσύνη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Geddes Hall, J. (2015). The school counselor and special education: Aligning training with practice. *The Professional Counselor*, 5(2), 217–224.
- Mitchell, D., & Sutherland, D. (2022). *Στρατηγικές διδασκαλίας στην ειδική και ενταξιακή εκπαίδευση*. (Χ. Ξενάκη, μτφ). Αθήνα: Πεδίο.
- Ormrod, J. E. (2020). *Human Learning* (8th Edition). Pearson.
- Owens, D., et al. (2021). Supporting students with disabilities in transition: Collaboration between school counselors and special education teachers.
- Σόφιος, Π. (2023). *Το παιδί στην ψηφιακή εποχή*. Εκδόσεις Οσελότος.
- Santrock, J. W. (2018). *Educational Psychology* (6th Edition). McGraw-Hill.
- Slavin, R. E. (2018). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Θεωρία και Πράξη*. (Ε. Εκκεκάκη, μτφ). Αθήνα:Μεταίχμιο.
- Sara L. McDaniel, S. L., Pietrantonio, Z. & Chen, Z. (2022). Supporting students with disabilities in transition: Collaboration between school counselors and special educators. In L. Meda & J. Chitiyo (Eds.), *Inclusive pedagogical practices amidst a global pandemic: Issues and perspectives around the globe*. Switzerland: Springer Cham.
- Springer, A. (2016). *Inclusive special education: Evidence-based practices for children with disabilities*. Springer Publications.
- Woolfolk, A. (2019). *Educational Psychology* (14th Edition). Pearson.

Υποχρεωτική

- Artinopoulou, V. (2015). *Towards a European Anti-bullying Policy EAN Strategy Position Paper*. Στο Σαλίχος, Π., & Αλεβίζος, Σ. (Επιμ.), *Το Φαινόμενο του Εκφοβισμού στο Σχολικό και Διαδικτυακό Περιβάλλον: Με το βλέμμα στην Ευρώπη*. Αθήνα: Το Χαμόγελο του Παιδιού.
- Βουλκίδου, Ε. Α. (2023). *Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού (Bullying) και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην καλλιέργεια της αλληλεπίδρασης και του επικοινωνιακού κλίματος μέσα στην τάξη* (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).
- Κατσικάς, Α. (2023). *Ο ρόλος των διευθυντών/τριών στην πρόληψη κι αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του σχολικού εκφοβισμού στα Δημοτικά Σχολεία* (Doctoral dissertation, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Σχολή Επιστημών Αγωγής. Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών).
- Κουγιουμτζής Γ., & Σοφολόγη Μ. (2021). *Στρατηγικές διαχείρισης κρίσεων, παιδιών και εφήβων στο σχολικό περιβάλλον*. Γρηγόρη.
- Ρασιδάκη Χριστίνα (2023). *Σχολικός εκφοβισμός - BULLYING. Αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας - Τρόποι αντιμετώπισης (Ένας πρακτικός οδηγός για εκπαιδευτικούς)*. Πατάκη.
- Σκλάβου, Κ., Παπαμιχαήλ, Σ., & Σταμάτη, Ε. (2024). Ερμηνευτικές προσεγγίσεις και παρεμβάσεις στο φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού: Μελέτη ανασκόπησης. *Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών*, 38(1), 44-67.
- UNESCO (2017). *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education*. UNESCO Publishing.

Προαιρετική

- Building a Europe for and with Children (2011). *Tackling violence in schools*. SRSG on Violence against Children. Διαθέσιμο στο: http://www.coe.int/t/dg3/children/violence/OsloReport_en.pdf
- Γρόσδος Σ., & Κελεσιδης Ε. (2023). *Επίλυση συγκρούσεων και διαχείριση κρίσεων στο σχολείο και στην τάξη / 120 σενάρια - μελέτες περίπτωσης και 210 δραστηριότητες. Εταιρία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας*.
- Europe's Antibullying Campaign (2016). *Europe's Antibullying Campaign*. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-abc.eu/gr/>
- Graham, L. J. (2024). *Inclusive education for the 21st century: Theory, policy, and practice*. London: Routledge.
- Hodkinson, A. (2024). *Key issues in special educational needs, disability & inclusion* (4th ed.). London: Sage.
- Mitchell, D., & Sutherland, D. (2020). *What really works in special and inclusive education: Using evidence-based teaching strategies* (3rd ed.). Oxon: Routledge.
- Rigby, K. (2017). *Bullying in Schools: Addressing Desires for a More Positive School Environment*. Wiley-Blackwell.
- Soan, S., & Monsen, J. (2023). *Inclusive education theory and policy: Moving from special educational needs to equity*. Maidenhead: Open University Press.
- Sobel, D., & Alston, S. (2024). *The inclusive classroom: A new approach to*

differentiation. London: Bloomsbury Education.

- Westwood, P. (2024). *Inclusive and adaptive teaching: Meeting the challenge of diversity in the classroom* (3rd ed.). Oxon: Routledge.
- Wearmouth, L. E., & Briant, E. (2023). *Special educational needs and disabilities in schools: A critical introduction* (2nd ed.). London: Bloomsbury Education.

SPE302-Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Blakemore, S., (2005), *The learning brain: Lessons for education*. Blackwell.
- Byrnes, J. P., & Eaton, J. T. (2020). The relevance of neuroscience to understanding achievement in special needs children. *Handbook of educational psychology and students with special needs*, (pp. 655-683).
- Chang, Z., Schwartz, M. S., Hinesley, V., & Dubinsky, J. M. (2021). Neuroscience concepts changed teachers' views of pedagogy and students. *Frontiers in psychology*, 12.
- Dougherty, M.R. & Robey, A. (2018). Neuroscience and Education: A Bridge Astray? *Current Directions in Psychological Science*, 27(6)401–406.
- Francisco, M. P. B., Hartman, M., & Wang, Y. (2020). Inclusion and special education. *Education Sciences*, 10(9), 238-254.
- Gkintoni, E., Meintani, P. M., & Dimakos, I. (2021). Neurocognitive and emotional parameters in learning and educational process. In *ICERI2021 Proceedings*, (pp. 2588-2599).
- Illes, J., & Sahakian, B. J. (Eds.). (2011). *Oxford handbook of neuroethics*. Oxford University press.
- Joldersma, C., (2016). *Neuroscience and Education: A Philosophical Appraisal*. Routledge.
- Lyman, L. L. (2019). Η νευροεπιστήμη στην εκπαίδευση: Τι πρέπει να γνωρίζουν εκπαιδευτικοί και στελέχη της εκπαίδευσης. (Χ. Καλλέργη, μτφ.). Α. Λαζαρίδου (Επιμ.). Αθήνα: Εκδοτικός όμιλος Ιων.
- Martin, A.J., Sperling, R.A., & Newton, K.J. (Eds.). (2020). *Handbook of Educational Psychology and Students with Special Needs*. London: Routledge.
- Mitsea, E., Drigas, A., & Skianis, C. (2022). ICTs and speed learning in special education: high-consciousness training strategies for high-capacity learners through metacognition Lens. *Technium Social Sciences Journal*, 27, 230-252.
- Müller, E. (2011). *Neuroscience and Special Education*. National Association of State Directors of Special Education.
- Μουταβέλης, Α.Γ. & Τζιβνίκου, Σ. Κ. (2019). Εξατομικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης: Συνοπτικός οδηγός για τις ανάγκες υποστήριξης των σχολείων στον σχεδιασμό και στην πράξη. Βόλος: Readnet.
- Pollak, D., (2009). *Neurodiversity in Higher Education: Positive Responses to Specific Learning Differences*. Wiley-Blackwell.
- Pregot, M.V. (2021). Principals' depth of perception of knowledge on special education programs: How much do they really now? *International Journal of Educational Reform*, 30(1)3-20.

- Smith Deutsch, D., & Chowdhuri Tyler, N. (2019). Εισαγωγή στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση: Φέρνοντας την αλλαγή (Α. Γρίβα, μτφ). Α.-Σ. Αντωνίου (Επιμ.). Αθήνα: Gutenberg.
- Tan, Y. S. M., & Amiel, J. J. (2022). Teachers learning to apply neuroscience to classroom instruction: case of professional development in British Columbia. *Professional Development in Education*, 48(1), 70-87.
- Thomas, M.S.C., Ansari, D. & Knowland, V.C.P. (2018). Annual research review: Educational neuroscience: progress and prospects, *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 60(4), 477-492.
- Tokuhamma-Espinosa, T. (2010). *Mind, Brain, and Education Science: A Comprehensive Guide to the New Brain-Based Teaching*. W. W. Norton & Company.
- Vidyasagar T. R. (2019). Visual attention and neural oscillations in reading and dyslexia: Are they possible targets for remediation?. *Neuropsychologia*, 130, 59–65.
- Watson, S. M. R., Gable, R. A., & Morin, L. L. (2016). The role of executive functions in classroom instruction of students with learning disabilities. *International Journal of School and Cognitive Psychology*, 3(167), 1-5.

SPE303-Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Βογινδρούκας, Ι., Φρανσίς, Κ., & Καραντάνος, Γ., (2022). Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος. Κλινικά και Εκπαιδευτικά Θέματα. Αφοί Κυριακίδη.
- Benssassi, E. M., Gomez, J. C., Boyd, L. E., Hayes, G. R., & Ye, J. (2018). Wearable assistive technologies for autism: opportunities and challenges. *IEEE Pervasive Computing*, 17(2), 11-21.
- Cooper, K., Smith, L. G., & Russell, A. (2017). Social identity, self-esteem, and mental health in autism. *European Journal of Social Psychology*, 47(7), 844-854.
- Curtiss, S. L., Lee, G. K., Chun, J., Lee, H., Kuo, H. J., & Ami-Narh, D. (2021). Autistic young adults', parents', and practitioners' expectations of the transition to adulthood. *Career Development and Transition for Exceptional Individuals*, 44(3), 174-185.
- De Luca, R., Leonardi, S., Portaro, S., Le Cause, M., De Domenico, C., Colucci, P. V., ... & Calabrò, R. S. (2021). Innovative use of virtual reality in autism spectrum disorder: A case-study. *Applied Neuropsychology: Child*, 10(1), 90-100.
- Gerhardt, P. F., & Bahry, S. N. (2022). Transition to Adulthood for Adolescents and Young Adults with Autism: Can We Improve Outcomes?. In *Handbook of quality of life for individuals with autism spectrum disorder* (pp. 107-120). Cham: Springer International Publishing.
- Hallahan, D. P., Kauffman, J. M., & Pullen, P. C. (2020). Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες και Αναπηρίες: Εισαγωγή στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση (Α. Τσιμπιδάκη, Κ. Άντζακας, Σ. Γκιαούρη, Τ. Μαυροπολιάς, & Ε. Τραγουλιά, Επιμ.) (Α. Γρίβα, μτφ.). Αθήνα: Gutenberg.
- Harpe, F. & Fletcher-Watson, S. (2022). Αυτισμός: Μια νέα εισαγωγή στην ψυχολογική θεωρία και σύγχρονες απόψεις. (Δ. Στασινός, επιμ.). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

- Kalyvezam, S., Gkogkos, G., Maridaki-Kassotaki, K., Gena, A., & Antonopoulou, K. (2020). Promoting the Social Skills of Adolescents With Autism Spectrum Disorder (ASD) With the Use of a Peer Network Intervention. *Learning Disabilities: A Contemporary Journal*, 18(2), 243-267.
- Kurzius-Spencer, M., Pettygrove, S., Christensen, D., Pedersen, A. L., Cunniff, C., Meaney, F. J., ... & Rice, S. (2018). Behavioral problems in children with autism spectrum disorder with and without co-occurring intellectual disability. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 56, 61-71.
- Μαυροπούλου, Σ. (2011). Αποτελεσματικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και διδακτικές στρατηγικές για τα παιδιά στο φάσμα του αυτισμού. *Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη*, 83-134.
- Maitland, C. A., Rhodes, S., O'Hare, A., & Stewart, M. E. (2021). Social identities and mental well-being in autistic adults. *Autism*, 25(6), 1771-1783.
- Maskey, M., Warnell, F., Parr, J. R., Le Couteur, A., & McConachie, H. (2013). Emotional and behavioural problems in children with autism spectrum disorder. *Journal of autism and developmental disorders*, 43, 851-859.
- Newcomb, E. T., & Hagopian, L. P. (2018). Treatment of severe problem behaviour in children with autism spectrum disorder and intellectual disabilities. *International Review of Psychiatry*, 30(1), 96-109.
- Purnama, Y., Herman, F. A., Hartono, J., Suryani, D., & Sanjaya, G. (2021). Educational software as assistive technologies for children with autism spectrum disorder. *Procedia Computer Science*, 179, 6-16.
- Ratcliffe, B., Wong, M., Dossetor, D., & Hayes, S. (2014). Teaching social-emotional skills to school-aged children with Autism Spectrum Disorder: A treatment versus control trial in 41 mainstream schools. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 8(12), 1722-1733.
- Reyes, N. M., Factor, R., & Scarpa, A. (2020). Emotion regulation, emotionality, and expression of emotions: A link between social skills, behavior, and emotion problems in children with ASD and their peers. *Research in Developmental Disabilities*, 106, 103770.
- Roberts, J., & Webster, A. (2022). Including students with autism in schools: A whole school approach to improve outcomes for students with autism. *International Journal of Inclusive Education*, 26(7), 701-718.
- Roll-Pettersson, L., Gena, A., Eldevik, S., Moderato, P., Sigurdardottir, Z. G., Dillenburger, K., ... & Ala'i-Rosales, S. (2020). Higher education and behavior analysis in Europe: Creating a unified approach for the training of autism professionals. *European Journal of Behavior Analysis*, 21(1), 158-184.
- Syriopoulou-Delli, C. K., & Gkiolnta, E. (2022). Review of assistive technology in the training of children with autism spectrum disorders. *International Journal of Developmental Disabilities*, 68(2), 73-85.
- Syriopoulou-Delli, C. K., & Polychronopoulou, S. A. (2019). Organization and management of the ways in which teachers and parents with children with ASD communicate and collaborate with each other. *International Journal of Developmental Disabilities*, 65(1), 31-48.
- Στελλάτου, Α., & Μαλλόπουλος, Χ. (2017). Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία παιδιών με Αυτισμό. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 2016(2), 1208-1215.

- Taylor, E. C., Livingston, L. A., Clutterbuck, R. A., Callan, M. J., & Shah, P. (2023). Psychological strengths and well-being: Strengths use predicts quality of life, well-being and mental health in autism. *Autism*, 27(6), 1826-1839.
- Xanthopoulou, M., Kokalia, G., & Drigas, A. (2019). Applications for Children with Autism in Preschool and Primary Education. *Int. J. Recent Contributions Eng. Sci. IT*, 7(2), 4-16.
- Zhang, M., Ding, H., Naumceska, M., & Zhang, Y. (2022). Virtual reality technology as an educational and intervention tool for children with autism spectrum disorder: current perspectives and future directions. *Behavioral Sciences*, 12(5), 138.

Πρόσθετη βιβλιογραφία

- Azad, G. F., Marcus, S. C., & Mandell, D. S. (2021). Partners in school: Optimizing communication between parents and teachers of children with autism spectrum disorder. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 31(4), 438-462.
- Azad, G. F., Marcus, S. C., Sheridan, S. M., & Mandell, D. S. (2018). Partners in school: An innovative parent-teacher consultation model for children with autism spectrum disorder. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 28(4), 460-486.
- Γενά, Α., & Μπαλαμώτης, Γ. (2013). Η οικογένεια του παιδιού με αυτισμό. Αθήνα: Gutenberg.
- Γκονέλα, Ε.Χ. (2008). Αυτισμός: Αίνιγμα και Πραγματικότητα. Από τη θεωρητική προσέγγιση στην εκπαιδευτική παρέμβαση. Αθήνα, Εκδόσεις Οδυσσέας.
- Καραδήμας, Ε. (2005). Ψυχολογία της υγείας: Θεωρία και κλινική πράξη. Αθήνα, Εκδόσεις Τυπωθήτω.
- Κοντοπούλου, Μ. (2001). Συμβουλευτική γονέων στα πλαίσια της πρώιμης παρέμβασης: Η συμβολή των εκπαιδευτικών.
- Øzerk, K., Özerk, G., & Silveira-Zaldivar, T. (2021). Developing social skills and social competence in children with autism. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 13(3), 341-363.

- Anagnostopoulou, P., Lorentzou, G., & Drigas, A. (2021). ICTs in inclusive education for learning disabilities. *Research, Society and Development*, 10(9)
- Atanga, C., Jones, B. A., Krueger, L. E., & Lu, S. (2020). Teachers of students with learning disabilities: Assistive technology knowledge, perceptions, interests, and barriers. *Journal of Special Education Technology*, 35(4), 236-248.
- Αλαμπουρνού, Ε., & Σιδηροπούλου, Α. (2017). Διαφοροποίηση της Διδασκαλίας με τη χρήση ΤΠΕ σε μαθητές με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες Αναδόμηση μιας γλωσσικής ενότητας με τη χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 2016(1), 54-83.
- Βασιλείου, Η., Πολυχρονοπούλου, Σ., Παπαδάτος, Ι., & Κουρουπέτρογλου, Γ. (2020). Στάσεις Εφήβων Μαθητών με και χωρίς Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες απέναντι στην Παραγωγή Γραπτού Λόγου και τη χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 8, 84-97.
- Cook, S. C., & Rao, K. (2018). Systematically applying UDL to effective practices for students with learning disabilities. *Learning disability quarterly*, 41(3), 179-191.
- Δόικου-Αυλίδου, Μ. (2016). *Δυσλεξία: Συναισθηματική παράγοντες και ψυχοκοινωνικά προβλήματα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Fletcher, J. M., Lyon, G. R., Fuchs, L. S., & Barnes, M. A. (2018). *Learning disabilities: From identification to intervention*. Guilford Publications.
- Θεμελή, Ο. (2013). Μαθησιακές Δυσκολίες και Παραβατική Συμπεριφορά: Αιτιώδης σχέση ή αυθαίρετη σύνδεση; Στο Η.Ε. Κουρκούτας και Θ. Β. Θάνος (επιμ.). *Σχολική Βία και Παραβατικότητα* (σ.σ.79-92). Τόπος.
- Kaufman, A. S. (2018). *Contemporary intellectual assessment: Theories, tests, and issues*. Guilford Publications.
- Kovaleski, J. F., VanDerHeyden, A. M., Runge, T. J., Zirkel, P. A., & Shapiro, E. S. (2022). *The RTI approach to evaluating learning disabilities*. Guilford Publications.
- Κωνσταντίου, Μ., & Κοσμίδου, Μ. (2011). *Νευροψυχολογία των μαθησιακών διαταραχών*. Αθήνα: Εκδόσεις Παρισιάνου.
- Maddocks, D. L. (2018). The identification of students who are gifted and have a learning disability: A comparison of different diagnostic criteria. *Gifted Child Quarterly*, 62(2), 175-192.
- Mardhatillah, M., & Suharyadi, S. (2023). Differentiated instruction: Challenges and opportunities in efl classroom. *Journal of English Language Teaching and Linguistics*, 8(1), 69-77.
- Miciak, J., & Fletcher, J. M. (2020). The critical role of instructional response for identifying dyslexia and other learning disabilities. *Journal of learning disabilities*, 53(5), 343-353.
- Molnar, A., & Lindquist, B. (2013) *Προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο: Οικοσυστημική προσέγγιση* (Επιμ. Α. Καλαντζή-Αζίζι.). Πεδίο.
- Onyishi, C. N., & Sefotho, M. M. (2020). Teachers' Perspectives on the Use of Differentiated Instruction in Inclusive Classrooms: Implication for Teacher Education. *International Journal of Higher Education*, 9(6), 136-150.
- Pierangelo, R. & Giuliani, G. (2012). *Assessment in special education: A practical approach* (4th edition). Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη: Τι και γιατί*.

Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Παντελιάδου, Σ. και Μπότσας, Γ. (2007). Μαθησιακές Δυσκολίες: Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά. Βόλος: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ. και Πατσιοδήμου, Α. (2007). Εφαρμογές διδακτικής αξιολόγησης και μαθησιακές δυσκολίες. Βόλος: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ & Πατσιοδήμου, Α. (2007). Εφαρμογές διδακτικής αξιολόγησης και μαθησιακές δυσκολίες. Θεσσαλονίκη: Γράφημα, ΕΠΕΑΕΚ, ΥΠΕΠΘ. Διαθέσιμο στο <http://www.specialeducation.gr/frontend/articles.php?cid=143>.
- Παντελιάδου, Σ. (2008). Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Στο Σ. Παντελιάδου & Φ. Αντωνίου (Επιμ.), *Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες* (σελ. 7-17). Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ. (2011). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη: Τι και γιατί*. Αθήνα: Πεδίο.
- Παντελιάδου, Σ., & Αργυρόπουλος Β., (2011). *Ειδική Αγωγή, Από την έρευνα στη διδακτική πράξη*. Πεδίο.
- Πολύδωρος, Γ. (2015). Η μεταγνωστική δεξιότητα. Αυτοέλεγχος των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες μέσω των ΤΠΕ. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 8(1Α).
- Roberts, J. L., & Inman, T. F. (2023). *Strategies for differentiating instruction: Best practices for the classroom*. Routledge.
- Tomlinson, C. A. (2003). Differentiation of Instruction in the Elementary Grades. ERIC Digest. ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education. Ανακτήθηκε από: <http://education.ky.gov/educational/diff/Documents/tomlin00.pdf>.
- Tomlinson, C. A. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας. Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών* (Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου-Φορσιέ, μτφρ). Αθήνα: Γρηγόρη

Αναθεωρημένη Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Αγγελοπούλου Μ.(2015). Ο ρόλος της επικοινωνίας στην αποτελεσματική λειτουργία της εκπαιδευτικής μονάδας: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών, ΕΑΠ.
- Αθανασούλα - Ρέππα Α. (1999). Η επικοινωνία στον Εκπαιδευτικό Οργανισμό, στο βιβλίο Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, Εκδόσεις Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Τόμος Β΄, Κεφάλαιο 3ο, Πάτρα.
- Αναστασίου, Σ. (2011). Διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης: μελέτη περίπτωσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση της Ηπείρου. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Γκαραλέα, Ε. (2017). Ο ρόλος του διευθυντή στη διαμόρφωση κουλτούρας συνεργασίας στη σχολική μονάδα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Δημητρόπουλος, Ευστ. (2004). Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, Η αξιολόγηση της Εκπαίδευσης και του Εκπαιδευτικού Έργου, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Κατσά Μ. (2022). Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων - Η εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Γιωγγαράς
- Κατσαρός. Ι. (2008). Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης. ΥΠΕΠΘ: Αθήνα.
- Ματθαίου, Β. (2022). Εφαρμογές της διοίκησης ολικής ποιότητας στο σύγχρονο δημόσιο δημοτικό σχολείο. Πανεπιστήμιο Πειραιώς.
- Μελισσόπουλος Σ. (2018). Ο θεσμός του Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης: Θεωρητική ανάλυση και εμπειρική διερεύνηση (διδακτορική διατριβή) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Παπαδολιόπουλος, Α. (2018). Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.(διπλωματική εργασία).
- Σαΐτης Χ. (2008). Ο Διευθυντής στο Δημόσιο σχολείο, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.
- Σαΐτης Χ. (2018). Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης-Θεωρία, Έρευνα και Μελέτη Περιπτώσεων, Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Σαΐτη Α. και Σαΐτη Α. (2022). Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης-Στην Προσχολική και Σχολική Αγωγή, Αθήνα: Καταγράμμα.

2. Μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση με κέντρο τον φοιτητή (ESG 1.3)**PHILIPS****2.1 Ρητή τεκμηρίωση του παιδαγωγικού μοντέλου που εφαρμόζεται.**

Η ρητή συμπερίληψη θεωρητικών πλαισίων διασφαλίζει ότι τόσο οι φοιτητές όσο και το διδακτικό προσωπικό έχουν σαφή κατανόηση της λογικής πίσω από τις παιδαγωγικές στρατηγικές του προγράμματος, πάντοτε με επίκεντρο τον φοιτητή. Αυτή η ευθυγράμμιση όχι μόνο ενισχύει τη συνοχή του προγράμματος, αλλά επίσης ενδυναμώνει την αξιοπιστία και τη διαφάνειά του για εξωτερικούς αξιολογητές και ενδιαφερόμενους φορείς

Ως εκ τούτου, η σύσταση αυτή έχει αντιμετωπιστεί και υλοποιηθεί αποτελεσματικά, ως ακολούθως:

2.1.1 Ενσωμάτωση θεωρητικού πλαισίου στην τεκμηρίωση

- Η τεκμηρίωση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των περιγραμμάτων μαθημάτων, των κατευθυντήριων οδηγιών σχεδιασμού διδασκαλίας και των εγχειριδίων φοιτητών, έχει αναθεωρηθεί ώστε να περιγράφει ρητά το θεωρητικό υπόβαθρο του κονστρουκτιβιστικού παιδαγωγικού μοντέλου.
- Οι θεωρίες που υποστηρίζουν τις φοιτητοκεντρικές δραστηριότητες, όπως η θεωρία της γνωστικής ανάπτυξης του Piaget, ο κοινωνικός κονστρουκτιβισμός του Vygotsky και η θεωρία της ανακαλυπτικής μάθησης του Bruner, έχουν αναλυθεί λεπτομερώς σε αυτά τα έγγραφα.

Για παράδειγμα:

- **Θεωρία της Γνωστικής Ανάπτυξης (Jean Piaget)**

Κύρια ιδέα: Η γνώση οικοδομείται σταδιακά μέσω της ενεργητικής αλληλεπίδρασης του ατόμου με το περιβάλλον. Τα στάδια της γνωστικής ανάπτυξης (αισθησιοκινητικό, προλογικό, συγκεκριμένων πράξεων, τυπικών πράξεων) περιγράφουν πώς αλλάζει η σκέψη καθώς το παιδί μεγαλώνει.

Σχέση με κονστρουκτιβισμό: Εστιάζει στην οικοδόμηση της γνώσης μέσω της εμπειρίας και της προσαρμογής (αφομοίωση και συμμόρφωση).

- **Κοινωνικοπολιτισμική Θεωρία (Lev Vygotsky)**

Κύρια ιδέα: Η μάθηση είναι κοινωνική και συμβαίνει μέσα από την αλληλεπίδραση με άλλους. Κεντρική έννοια είναι η Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης (Zone of Proximal Development - ZPD), δηλαδή η απόσταση μεταξύ αυτού που το παιδί μπορεί να κάνει μόνο του και αυτού που μπορεί να πετύχει με υποστήριξη.

Σχέση με κονστρουκτιβισμό: Υπογραμμίζει τον κοινωνικό χαρακτήρα της μάθησης και την οικοδόμηση της γνώσης μέσω συνεργασίας.

- **Θεωρία του Κονστρουκτιβισμού (Constructivism - Jerome Bruner)**

Κύρια ιδέα: Η μάθηση είναι ενεργητική διαδικασία όπου οι μαθητές οικοδομούν τη δική τους κατανόηση. Ο Bruner τονίζει τη σημασία της ανακάλυψης, της υποστήριξης μέσω του scaffolding και της εννοιολογικής δομής.

Σχέση με κονστρουκτιβισμό: Εστιάζει στη μάθηση μέσω εξερεύνησης και ενεργής εμπλοκής.

2.1.2 Αναθεωρήσεις των αναλυτικών προγραμμάτων των μαθημάτων:

Κάθε αναλυτικό πρόγραμμα μαθήματος εφαρμόζει τις κατάλληλες κονστρουκτιβιστικές θεωρίες που ευθυγραμμίζονται με τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος.

2.1.3 Ανάπτυξη και ενημέρωση/επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού:

Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού λαμβάνουν επιμόρφωση για να διασφαλίζεται η συνέπεια στην ενσωμάτωση και εξήγηση των κονστρουκτιβιστικών θεωριών στις διδακτικές τους πρακτικές. Διοργανώνονται εργαστήρια για την κονστρουκτιβιστική παιδαγωγική και τις θεωρητικές της ρίζες, ώστε να βοηθήσουν το προσωπικό να διατυπώσει αυτές τις βάσεις κατά τον σχεδιασμό και την παράδοση του εκπαιδευτικού περιεχομένου.

2.2 Υιοθέτηση πρακτικών ανατροφοδότησης (π.χ. “YOU SAID, WE DID”).

Υιοθετήθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το “YOU SAID, WE DID” μέσω Moodle.

Το εν λόγω πρόγραμμα σπουδών εισήγαγε την πρωτοβουλία επικοινωνίας “YOU SAID, WE DID”. Ετησίως, μετά την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας φοιτητών, δημοσιεύεται μέσω του Moodle μια περίληψη των κύριων θεμάτων σχολίων και των αντίστοιχων ενεργειών που έχουν αναληφθεί.

Το κείμενο αυτό περιλαμβάνει:

- Μια σύντομη επισκόπηση κοινών σημείων σχολίων (π.χ. αιτήματα για πιο διαφοροποιημένες μορφές αξιολόγησης ή πρόσθετη υποστήριξη σε συγκεκριμένους τομείς).
- Ενέργειες που ανέλαβε το πρόγραμμα σε απάντηση αυτών των προτάσεων (π.χ. εισαγωγή εργαστηρίων, διαφοροποίηση αξιολογήσεων ή ενημέρωση πόρων).
- Όπου είναι δυνατό, αιτιολογήσεις για το γιατί ορισμένες προτάσεις δεν μπορούσαν να υλοποιηθούν, για να διασφαλιστεί η διαφάνεια.

Η πρωτοβουλία “YOU SAID, WE DID” αναμένεται να αποσπάσει θετικές αντιδράσεις από το φοιτητικό σώμα. Τα προκαταρκτικά σχόλια δείχνουν ότι οι φοιτητές εκτιμούν να γνωρίζουν πώς οι απόψεις τους λαμβάνονται υπόψη και πώς μετατρέπονται σε ενέργειες. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει τη συμμετοχή των φοιτητών και την εμπιστοσύνη στη δέσμευση του προγράμματος για συμπεριληπτικότητα, όχι μόνο στην εκπαίδευση, αλλά και στην ακρόαση διαφορετικών απόψεων.

2.3 Ανάπτυξη πολιτικής για τη χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης.

Το εν λόγω μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών αναγνωρίζει τη σημασία της αντιμετώπισης των ηθικών, παιδαγωγικών και πρακτικών ζητημάτων που σχετίζονται με τη χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης στην ανώτερη εκπαίδευση. Αυτή η προσέγγιση διασφαλίζει την ηθική, τη διαφάνεια και την ισότητα στη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης, ενισχύοντας την ακαδημαϊκή ακεραιότητα και τις θεμελιώδεις αξίες του προγράμματος. Ως εκ τούτου, για υλοποίηση αυτής της σύστασης έχουν υλοποιηθεί τα εξής:

Ανάπτυξη και έγκριση πολιτικής για την Τεχνητή Νοημοσύνη

2.3.1 Διαμόρφωση και διαβούλευση πολιτικής

- Δημιουργήθηκε μια ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από μέλη ΔΕΠ, διοικητικό προσωπικό και εκπροσώπους φοιτητών, για τη σύνταξη μιας ολοκληρωμένης πολιτικής.
- Η ομάδα αυτή πραγματοποίησε ανασκόπηση υφιστάμενων πολιτικών για την Τεχνητή Νοημοσύνη σε άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα και σχετικής βιβλιογραφίας, καθώς και διαβούλευση με ηθικά και νομικά πλαίσια, συμπεριλαμβανομένων αυτών που καθορίζονται από ρυθμιστικούς φορείς στην εκπαίδευση και την τεχνολογία.

2.3.2 Πεδίο εφαρμογής και εστίαση της Πολιτικής

Η πολιτική διακρίνει σαφώς τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης από το προσωπικό και τους φοιτητές, ορίζοντας αποδεκτές εφαρμογές, όπως:

- *Για το προσωπικό:* Δημιουργία περιεχομένου, υποστήριξη έρευνας και παιδαγωγικές βελτιώσεις (π.χ. δημιουργία μαθησιακών υλικών ή υποστήριξη αξιολόγησης).
- *Για τους φοιτητές:* Υποστήριξη έρευνας, δημιουργία ιδεών (brainstorming) και ακαδημαϊκές περιπτώσεις που ενισχύουν τη δημιουργικότητα ή την κριτική σκέψη.
- Καθορίστηκαν σαφή όρια για την αποτροπή κατάχρησης, όπως η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης για λογοκλοπή, η παράκαμψη πολιτικών ακαδημαϊκής ακεραιότητας ή η παραβίαση απαιτήσεων προσβασιμότητας για φοιτητές με αναπηρίες.

2.3.3 Ευθυγράμμιση με την ηθική και την ακαδημαϊκή δεοντολογία

Η πολιτική ευθυγραμμίζεται ρητά με το υπάρχον πλαίσιο και πολιτική ακαδημαϊκής δεοντολογίας του ιδρύματος. Περιλαμβάνει παραδείγματα αποδεκτών και μη αποδεκτών χρήσεων της Τεχνητής Νοημοσύνης σε ακαδημαϊκές εργασίες, αξιολογήσεις και επαγγελματικές πρακτικές.

Επικοινωνία της Πολιτικής:

1. Κατευθυντήριες οδηγίες για το προσωπικό

Ξεχωριστό σύνολο οδηγιών για το προσωπικό, που περιλαμβάνει:

- Βέλτιστες πρακτικές για την ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη διδασκαλία και την έρευνα.
- Ηθικές σκέψεις και εργαλεία για την επαλήθευση της χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης από τους φοιτητές στις υποβολές τους.
- Εκπαιδευτικές συνεδρίες για την κατανόηση των εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης και των δυνατοτήτων τους, καθώς και για τη διασφάλιση συμπεριληπτικότητας στις αίθουσες διδασκαλίας με ποικίλες ανάγκες.

2. Κατευθυντήριες Οδηγίες για Φοιτητές

Παρέχονται στους φοιτητές σαφείς και κατανοητές οδηγίες, που περιλαμβάνουν:

- Επιτρεπόμενες και απαγορευμένες χρήσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης σε εργασίες και ερευνητικά έργα.
- Συγκεκριμένα παραδείγματα για το πώς η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να υποστηρίξει (αλλά όχι να αντικαταστήσει) τη μάθησή τους.
- Κατευθύνσεις για την αναφορά και αναγνώριση της συνεισφοράς της Τεχνητής Νοημοσύνης σε ακαδημαϊκές εργασίες.

2.4 Διασφάλιση πολυγλωσσικής υποστήριξης στην αξιολόγηση.

Η πολυγλωσσική υποστήριξη στην αξιολόγηση έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς συνδέεται με τις αρχές της συμπερίληψης, της ισότητας και της προσβασιμότητας. Η εφαρμογή της αφορά τόσο τη θεωρητική όσο και την πρακτική διάσταση της εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι φοιτητές, ανεξάρτητα από τη γλωσσική τους επάρκεια, μπορούν να αξιολογηθούν δίκαια. Με αυτές τις πρακτικές, το πρόγραμμα εξασφαλίζει ότι η αξιολόγηση δεν αποκλείει κανέναν φοιτητή, αλλά αντίθετα ενισχύει τη δίκαιη και ουσιαστική αποτίμηση των δεξιοτήτων και της γνώσης. Παρακάτω αναλύεται η πολυγλωσσική υποστήριξη όπως εφαρμόζεται σ' αυτό το πρόγραμμα:

2.4.1. Σχεδιασμός αξιολόγησης στο πλαίσιο της συμπερίληψης

Η αξιολόγηση πρέπει να αντικατοπτρίζει την πολυγλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία που είναι κεντρική στην ειδική και συμπεριληπτική εκπαίδευση.

- **Πολυγλωσσικές οδηγίες:** Παροχή σαφών οδηγιών για τις γραπτές ή προφορικές εργασίες στις κύριες γλώσσες που χρησιμοποιούν οι φοιτητές. Αυτό ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της ισότητας και αποφεύγει γλωσσικούς αποκλεισμούς.
- **Προσαρμοσμένα κριτήρια αξιολόγησης:** Εστίαση στην κατανόηση και εφαρμογή αρχών της ειδικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, χωρίς να δίνεται υπερβολική έμφαση στη γλωσσική αρτιότητα.

2.4.2. Υποστήριξη στη διεξαγωγή αξιολόγησης

Η διαδικασία αξιολόγησης προσαρμόζεται στις γλωσσικές ανάγκες των φοιτητών:

- **Δυνατότητα επιλογής γλώσσας:** Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν να υποβάλουν τις εργασίες ή να συμμετέχουν σε προφορικές εξετάσεις στη μητρική τους γλώσσα, ενισχύοντας την αυτοπεποίθηση και τη δίκαιη αξιολόγηση.
- **Διερμηνεία:** Στις προφορικές παρουσιάσεις ή συζητήσεις, παρέχεται διερμηνεία για φοιτητές που επιθυμούν να εκφραστούν στη δική τους γλώσσα, εξασφαλίζοντας ότι η αξιολόγηση εστιάζει στο περιεχόμενο.

2.4.3 Γραπτές εργασίες και εξετάσεις

- **Πολυγλωσσικές δυνατότητες:** Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να παραδώσουν τις γραπτές τους εργασίες στη γλώσσα που προτιμούν και που είναι αποδεκτή από το Πανεπιστήμιο, με την υποστήριξη επαγγελματικών μεταφραστών εάν χρειαστεί για την αξιολόγηση από την εκπαιδευτική ομάδα.
- **Διαθεσιμότητα θεμάτων σε πολλές γλώσσες:** Τα θέματα εξετάσεων ή εργασιών μπορούν να παρέχονται σε περισσότερες από μία γλώσσες.
- **Προσωποποιημένες προσεγγίσεις:** Εάν ένας φοιτητής χρειάζεται πρόσθετη βοήθεια λόγω γλωσσικών προκλήσεων, προσφέρονται εναλλακτικοί τρόποι παρουσίασης ή υποβολής.

2.4.4 Χρήση τεχνολογίας για υποστήριξη

Η τεχνολογία υποστηρίζει την πολυγλωσσική αξιολόγηση:

- **Εκπαιδευτικές πλατφόρμες:** Χρήση συστημάτων όπως το Moodle, που υποστηρίζουν πολλές γλώσσες και διευκολύνουν την κατανόηση των οδηγιών.
- **Λογισμικά μετάφρασης:** Χρήση εργαλείων όπως το DeepL Translate για την κατανόηση ή τη μεταφορά περιεχομένου σε διαφορετικές γλώσσες.

2.4.5 Επιμόρφωση διδασκόντων

Οι διδάσκοντες επιμορφώνονται στις αρχές της συμπεριληπτικής αξιολόγησης:

- **Εστίαση στο περιεχόμενο:** Διασφαλίζεται ότι η βαθμολόγηση εστιάζει στις ιδέες, στην κριτική σκέψη και στην κατανόηση των εννοιών της συμπερίληψης και της ειδικής αγωγής, ανεξάρτητα από τη γλωσσική επάρκεια.
- **Ευαισθητοποίηση σε γλωσσικές ανάγκες:** Οι διδάσκοντες κατανοούν τις γλωσσικές δυσκολίες και προσαρμόζουν τις μεθόδους αξιολόγησης αναλόγως.

2.4.6. Σύνδεση με τις αρχές του Προγράμματος

Η πολυγλωσσική υποστήριξη στην αξιολόγηση αντανακλά τις βασικές αξίες του Προγράμματος, όπως:

- **Σεβασμός στη διαφορετικότητα:** Ενθαρρύνεται η γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία.
- **Προώθηση ισότητας:** Όλοι οι φοιτητές αξιολογούνται με βάση την κατανόηση και την εφαρμογή των αρχών της συμπερίληψης, ανεξάρτητα από γλωσσικά εμπόδια.

ΔΙΠΑΕ

3. Διδακτικό προσωπικό (ESG 1.5)

- Προώθηση ποικιλομορφίας στις διαδικασίες πρόσληψης.
- Απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας πρόσληψης νέου προσωπικού, για να καλυφθούν πραγματικές ανάγκες του προγράμματος με εξειδικευμένο νέο προσωπικό

PHILIPS

Η υλοποίηση των πιο πάνω συστάσεων έγινε με σκοπό την κάλυψη των πραγματικών αναγκών του προγράμματος με εξειδικευμένο και κατάλληλο προσωπικό. Αυτή η προσπάθεια εφαρμόζεται με πλήρη σεβασμό στις πρόνοιες του Νόμου και του Καταστατικού Χάρτη του Πανεπιστημίου, και επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ποιότητας και της ποικιλομορφίας στο ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό. Με τις πιο κάτω απλοποιημένες ενέργειες στην πρόσληψη διδακτικού προσωπικού, το Πανεπιστήμιο Philips διασφαλίζει την αποτελεσματική και ταχεία ανάπτυξη, καθώς και την ποικιλομορφία του εν λόγω προγράμματος προγράμματος σπουδών, διατηρώντας το σύγχρονο, αποτελεσματικό και πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις της κοινωνίας και της εκπαίδευσης.

3.1. Προώθηση ποικιλομορφίας στις διαδικασίες πρόσληψης

Η προώθηση της ποικιλομορφίας στο προσωπικό είναι μια στρατηγική που βασίζεται στις αρχές του Καταστατικού Χάρτη του Πανεπιστημίου και του Νόμου που διασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες για όλους. Για να ενισχυθεί η ποικιλομορφία στο πρόγραμμα, το Πανεπιστήμιο Philips εφαρμόζει τις εξής πρακτικές:

- **Διασφάλιση ίσων ευκαιριών:** Η διαδικασία πρόσληψης ακολουθεί αυστηρά τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της αποδοχής όλων των υποψηφίων, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνοτικής καταγωγής, αναπηρίας ή άλλων διαφορών. Οι αγγελίες πρόσληψης είναι διατυπωμένες με τρόπο που ενθαρρύνει υποψηφίους από διάφορες κοινωνικές και πολιτισμικές ομάδες να υποβάλουν αίτηση.
- **Ενεργή προσέγγιση για τη συμμετοχή ατόμων με αναπηρίες:** Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό του Πανεπιστημίου αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία του πληθυσμού των μαθητών, δίνονται προτεραιότητες σε άτομα με αναπηρίες και υποστηρίζονται με ειδικά προγράμματα για την υποστήριξή τους στην εκπαίδευση και στην ένταξη στο προσωπικό του Πανεπιστημίου.
- **Διαφορετικές στρατηγικές αναζήτησης προσωπικού:** Η αναζήτηση για νέο προσωπικό διευρύνεται μέσω πολλαπλών καναλιών (π.χ. αγγελίες σε διεθνείς πλατφόρμες και μέσα ενημέρωσης, συνεργασίες με φορείς και οργανώσεις που υποστηρίζουν τη διαφορετικότητα, και συμμετοχή σε εκδηλώσεις που προάγουν την ένταξη και την πολυπολιτισμικότητα).

3.2. Απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας πρόσληψης νέου προσωπικού

Για να καλυφθούν άμεσα οι ανάγκες του προγράμματος με εξειδικευμένο προσωπικό, το Πανεπιστήμιο Philips έχει προχωρήσει στην απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας πρόσληψης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Καταστατικού Χάρτη και του Νόμου. Οι ενέργειες περιλαμβάνουν:

- **Αναβάθμιση των διαδικασιών επιλογής:** Η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων έχει απλοποιηθεί με την εισαγωγή online εργαλείων αξιολόγησης, τα οποία επιτρέπουν μια πιο γρήγορη και διαφανή αξιολόγηση των αιτήσεων, ενώ παράλληλα διευκολύνουν τη συμμετοχή στη διαδικασία και των απομακρυσμένων υποψηφίων.
- **Επιτάχυνση των διαδικασιών συνέντευξης και πρόσληψης:** Ο χρόνος από την υποβολή της αίτησης μέχρι την πρόσληψη έχει μειωθεί σημαντικά. Για παράδειγμα, έχουν δημιουργηθεί προτυποποιημένα πρότυπα για τις συνεντεύξεις και τις αξιολογήσεις, ενώ έχουν ενσωματωθεί τακτικές αξιολόγησης που επιτρέπουν την ταχεία αναγνώριση των πιο κατάλληλων υποψηφίων.
- **Ενίσχυση της συνεργασίας με εξωτερικούς οργανισμούς και φορείς:** Το Πανεπιστήμιο Philips συνεργάζεται με εξωτερικούς φορείς και οργανισμούς, όπως εκπαιδευτικά δίκτυα, τοπικές και διεθνείς εταιρείες εύρεσης εργασίας, προκειμένου να εξασφαλίσει την έγκαιρη κάλυψη των κενών θέσεων με καταρτισμένο προσωπικό.
- **Αξιολόγηση ειδικών αναγκών για το προσωπικό:** Οι υπεύθυνοι του προγράμματος εργάζονται στενά με τους επικεφαλής των τμημάτων και τις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου για να κατανοήσουν τις εξειδικευμένες ανάγκες του προγράμματος και να προσλάβουν προσωπικό με το κατάλληλο εκπαιδευτικό υπόβαθρο, όπως οι καθηγητές ειδικής εκπαίδευσης ή ειδικοί στις πολιτικές συμπερίληψης.

3.3. Κάλυψη των πραγματικών αναγκών του προγράμματος με εξειδικευμένο προσωπικό

Το Πανεπιστήμιο Philips στοχεύει στην αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών του προγράμματος με εξειδικευμένο προσωπικό που θα μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης ειδικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Οι δράσεις περιλαμβάνουν:

- **Προσαρμογή της πρόσληψης στις ανάγκες του προγράμματος:** Οι αναγκαίοι ρόλοι και θέσεις προσδιορίζονται με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες του προγράμματος, όπως η ανάγκη για διδασκαλία σε θέματα ειδικής εκπαίδευσης, πολιτικές συμπερίληψης, καθώς και για πρακτική υποστήριξη στους φοιτητές.
- **Αναβάθμιση των προσόντων των νέων προσλήψεων:** Στο πλαίσιο της επιλογής προσωπικού, δίνεται προτεραιότητα σε υποψηφίους με σύγχρονη εκπαίδευση και εξειδίκευση στα πεδία της ειδικής εκπαίδευσης, της ποικιλομορφίας, και της συμπερίληψης, διασφαλίζοντας έτσι τη συνάφεια των δεξιοτήτων τους με τις ανάγκες του προγράμματος.

3.4. Διασφάλιση συντονισμού και συνέπειας μεταξύ διδασκόντων.

Η σύσταση για διασφάλιση συντονισμού και συνέπειας μεταξύ διδασκόντων στο εν λόγω πρόγραμμα σπουδών υλοποιείται μέσω μιας σειράς στρατηγικών και διαδικασιών που εξασφαλίζουν την ενιαία εκπαιδευτική εμπειρία για τους φοιτητές και τη διασφάλιση ποιότητας στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών. Με τις πιο κάτω ενέργειες, το Πανεπιστήμιο Philips διασφαλίζει τη διαρκή συνέπεια και τον συντονισμό μεταξύ των διδασκόντων προκειμένου να διασφαλίσει την ποιότητα και την ακαδημαϊκή αριστεία, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των φοιτητών και των εκπαιδευτικών συστημάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι δράσεις που έχουν γίνει για την υλοποίηση αυτής της σύστασης περιλαμβάνουν:

3.4.1. Σύστημα συντονισμού διδασκόντων και συνεχής επικοινωνία

Για να διασφαλιστεί η συνέπεια στην υλοποίηση του προγράμματος και ο συντονισμός μεταξύ των διδασκόντων, το Πανεπιστήμιο Philips έχει καθιερώσει τα εξής:

- **Τακτικές συναντήσεις και σεμινάρια για διδάσκοντες:** Οργανώνονται περιοδικές συναντήσεις και σεμινάρια μεταξύ των διδασκόντων για να συζητηθούν θέματα σχετικά με τη διδασκαλία, την εφαρμογή της διδακτέας ύλης, τις μεθόδους αξιολόγησης και τις στρατηγικές υποστήριξης των φοιτητών. Οι συναντήσεις αυτές αποσκοπούν στην ευθυγράμμιση των διδασκόντων ως προς τις διδακτικές πρακτικές και τις απαιτήσεις του προγράμματος.
- **Διαδικασίες συνεχούς αξιολόγησης και ανατροφοδότησης:** Οι διδάσκοντες παρέχουν ανατροφοδότηση στους φοιτητές και συζητούν με τους συναδέλφους τους τα αποτελέσματα της αξιολόγησης για να διασφαλίσουν τη συνέπεια στην εφαρμογή των διδασκαλιών και των μαθησιακών στόχων. Ο διάλογος μεταξύ των διδασκόντων ενισχύει τη συνεκτικότητα των μαθημάτων και τη συνοχή της διδασκαλίας.

3.4.2. Κοινά πρότυπα διδασκαλίας και αξιολόγησης (rubrics)

Η διασφάλιση της συνέπειας στη διδασκαλία επιτυγχάνεται μέσω της ανάπτυξης και εφαρμογής κοινών προτύπων για τη διδασκαλία και την αξιολόγηση (rubrics), όπως:

- **Καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα και διδακτικοί στόχοι:** Οι διδάσκοντες συνεργάζονται για να διαμορφώσουν ενιαία μαθησιακά αποτελέσματα για κάθε μάθημα, ώστε οι φοιτητές να έχουν μια σαφή κατανόηση των απαιτήσεων και των στόχων του προγράμματος σε κάθε επίπεδο. Αυτό διασφαλίζει ότι οι διδάσκοντες ακολουθούν κοινές κατευθύνσεις στην παράδοση του περιεχομένου.
- **Ομοιογενής αξιολόγηση:** Εισάγονται ενιαία πρότυπα για την αξιολόγηση των φοιτητών, που περιλαμβάνουν κοινούς δείκτες αξιολόγησης (rubrics) και κριτήρια για τις γραπτές εξετάσεις, τις εργασίες και τις παρουσίες. Αυτό εξασφαλίζει ότι οι φοιτητές αξιολογούνται με τον ίδιο τρόπο, ανεξαρτήτως του διδάσκοντα.

3.4.3. Διαρκής επαγγελματική ανάπτυξη διδασκόντων

Το Πανεπιστήμιο Philips επενδύει στην επαγγελματική ανάπτυξη των διδασκόντων για να διασφαλίσει την ποιότητα της διδασκαλίας και τη συνέπεια στην εφαρμογή της πολιτικής του προγράμματος. Αυτό περιλαμβάνει:

- **Συνεχιζόμενη κατάρτιση και ενδυνάμωση:** Προσφέρονται προγράμματα επιμόρφωσης για τους διδάσκοντες, εστιάζοντας σε σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, καινοτόμες παιδαγωγικές τεχνικές, καθώς και σε εκπαιδευτικές στρατηγικές για την υποστήριξη μαθητών με ειδικές ανάγκες ή/και πολυμορφία στην τάξη.
- **Καθοδήγηση και mentoring:** Διδάσκοντες με εμπειρία και εξειδίκευση προσφέρουν καθοδήγηση και υποστήριξη στους νεότερους καθηγητές, ώστε να διασφαλίζεται η εναρμόνιση των διδακτικών τους μεθόδων και η συνεχής βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας.

3.4.4. Διασφάλιση συνεκτικότητας στην εφαρμογή των πρακτικών και πολιτικών του προγράμματος

Για την επίτευξη συνοχής στις πρακτικές και πολιτικές του προγράμματος:

- **Αναλυτικοί κανονισμοί και πολιτικές:** Το Πανεπιστήμιο Philips έχει αναπτύξει αναλυτικούς κανονισμούς και πολιτικές που καθορίζουν τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν οι διδάσκοντες, ενισχύοντας τη συνέπεια και την κοινή κατανόηση του ακαδημαϊκού πλαισίου.
- **Διαρκής ανασκόπηση, αξιολόγηση και διασφάλιση της ποιότητας του προγράμματος:** Το πρόγραμμα περνά τακτικές ανασκοπήσεις και εσωτερικές αξιολογήσεις/αυτοαξιολογήσεις (SAR) που διασφαλίζει την εναρμόνιση του περιεχομένου και των πρακτικών με τις ανάγκες των φοιτητών και τις εξελίξεις στον τομέα της ειδικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

3.3.5. Ενίσχυση συνεργασίας και διασύνδεσης των διδασκόντων

Η συνεργασία μεταξύ των διδασκόντων ενισχύεται μέσω:

- **Διατμηματικής συνεργασίας:** Οι διδάσκοντες του προγράμματος συνεργάζονται στενά με τα άλλα τμήματα του Πανεπιστημίου, προκειμένου να ενσωματώσουν τις εξελίξεις και τις τάσεις της ειδικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης σε όλο το ακαδημαϊκό περιβάλλον.
- **Διαδικτυακών πλατφόρμων συνεργασίας:** Δημιουργούνται πλατφόρμες που επιτρέπουν στους διδάσκοντες να επικοινωνούν, να μοιράζονται υλικό και να συνεργάζονται για την ανάπτυξη και την εφαρμογή διδακτικών στρατηγικών και προγραμμάτων σπουδών.

4.1 Σαφής καθορισμός των κριτηρίων εισαγωγής και των προαπαιτούμενων πτυχίων

Ο σαφής καθορισμός των κριτηρίων εισαγωγής και των προαπαιτούμενων πτυχίων είναι ουσιαστικός για να διασφαλιστεί ότι οι υποψήφιοι κατέχουν συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες, προσόντα και εμπειρίες που σχετίζονται με την εκπαιδευτική διαδικασία.

Κριτήρια εισαγωγής:

Το πρόγραμμα δέχεται υποψήφιους που κατέχουν πτυχίο στην Εκπαίδευση (Bachelor's degree in Education). Αυτό διασφαλίζει ότι οι υποψήφιοι έχουν αποκτήσει θεμελιώδη γνώση και δεξιότητες που απαιτούνται για τον τομέα της εκπαίδευσης. Επιπλέον, το πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα εισαγωγής και σε άλλους κατόχους πτυχίου (Bachelor's degree) σε γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στα σχολεία, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν σχετική εμπειρία ως δάσκαλοι ή καθηγητές.

Προϋποθέσεις για άλλους κατόχους πτυχίου:

Οι υποψήφιοι που δεν διαθέτουν πτυχίο στην Εκπαίδευση πρέπει να αποδείξουν ότι εργάζονται ως εκπαιδευτικοί πλήρους απασχόλησης (full-time teachers). Η διδακτική τους εμπειρία αφορά είτε την πρωτοβάθμια είτε τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η «αποδεδειγμένη εμπειρία» αναφέρεται σε τεκμηριωμένη πρακτική εργασία στην τάξη. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει πιστοποιητικά από εργοδότες ή διευθυντές σχολείων, καταγραφή διδακτικών ωρών ή άλλα έγγραφα που επιβεβαιώνουν ότι οι υποψήφιοι έχουν ασχοληθεί ενεργά με τη διδασκαλία.

Σημασία των κριτηρίων εισαγωγής

Ο συνδυασμός αυτών των κριτηρίων διασφαλίζει ότι όλοι οι συμμετέχοντες διαθέτουν είτε ακαδημαϊκό υπόβαθρο στην εκπαίδευση είτε επαρκή εμπειρία στον τομέα, ώστε να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά το πρόγραμμα. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην πρακτική εμπειρία, γεγονός που εξισορροπεί την έλλειψη ενός τυπικού πτυχίου εκπαίδευσης για ορισμένους υποψήφιους. Με αυτή την προσέγγιση, το πρόγραμμα στοχεύει να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο εκπαιδευτικών δεξιοτήτων και γνώσεων στους συμμετέχοντες, ανεξάρτητα από την αρχική τους ακαδημαϊκή εξειδίκευση.

4.2 Ανάπτυξη στρατηγικών για ενίσχυση του τοπικού κοινωνικού αντίκτυπου.

Παρακάτω παραθέτουμε και επεξηγούμε τα μέτρα που έχουν ήδη εφαρμοστεί για τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού αντίκτυπου του προγράμματος στην Κύπρο, ανεξαρτήτως της γεωγραφικής κατανομής του φοιτητικού σώματος. Μέσω αυτών των πρωτοβουλιών, έχουμε διασφαλίσει ότι το εν λόγω μεταπτυχιακό πρόγραμμα διατηρεί έναν ισχυρό και θετικό κοινωνικό αντίκτυπο στην Κύπρο, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική προέλευση των φοιτητών. Με έμφαση στην τοπική προσαρμογή, τη συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς και τη στοχευμένη υποστήριξη αποφοίτων, το πρόγραμμα είναι άριστα τοποθετημένο για την προώθηση πρακτικών ενιαίας εκπαίδευσης και την κάλυψη των ειδικών αναγκών του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος. Παραμένουμε δεσμευμένοι στη συνεχή παρακολούθηση και ενίσχυση αυτών των προσπαθειών σε ευθυγράμμιση με τις τοπικές και περιφερειακές προτεραιότητες.

4.2.1. Στρατηγικές πολιτικές εισαγωγής και προσέλκυσης

Για να αντιμετωπιστεί η γεωγραφική ποικιλομορφία του φοιτητικού σώματος, έχουμε δώσει προτεραιότητα σε στρατηγικές πρωτοβουλίες προσέλκυσης που στοχεύουν εκπαιδευτικούς και ενδιαφερόμενους φορείς στην Κύπρο. Αυτές οι πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν:

- **Τοπικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης:** Συνεργασίες με το Υπουργείο Παιδείας, τοπικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και επαγγελματικά δίκτυα στην Κύπρο για την προώθηση του προγράμματος. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη της συνάφειας και της εφαρμοσιμότητάς του στο τοπικό πλαίσιο.
- **Δομές κινήτρων:** Υποτροφίες και οικονομική βοήθεια προσαρμοσμένες για Κύπριους υποψήφιους, με στόχο την ενίσχυση της τοπικής συμμετοχής.
- **Προγράμματα ενημέρωσης:** Διοργάνωση ενημερωτικών συνεδριών και διαδικτυακών σεμιναρίων που απευθύνονται ειδικά σε Κύπριους εκπαιδευτικούς, ώστε να αναδειχθεί η ευθυγράμμιση του προγράμματος με τις εθνικές προτεραιότητες για την ενιαία εκπαίδευση.

4.2.2. Τοπική προσαρμογή και εξατομίκευση του προγράμματος σπουδών

Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να περιλαμβάνει περιεχόμενο που είναι σχετικό τόσο με την Ελλάδα όσο και με την Κύπρο, ώστε να διασφαλιστεί η συνάφειά του με το τοπικό πλαίσιο. Όσον αφορά την Κύπρο, περιλαμβάνονται:

- **Τοπικές μελέτες περίπτωσης:** Ενσωμάτωση μελετών περίπτωσης και ερευνητικών έργων που εστιάζουν στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα και τις συγκεκριμένες προκλήσεις της ενιαίας εκπαίδευσης στην Κύπρο.
- **Ευκαιρίες πρακτικής άσκησης στην Κύπρο:** Ενθάρρυνση και διευκόλυνση όλων των φοιτητών, ανεξαρτήτως προέλευσης, να ολοκληρώσουν την πρακτική τους άσκηση σε κυπριακά σχολεία. Αυτό εξασφαλίζει την έκθεση στο τοπικό περιβάλλον και τη συνεργασία με ενδιαφερόμενους φορείς της κυπριακής εκπαίδευσης.

4.2.3. Συνεργασία με τοπικούς φορείς

Το πρόγραμμα συνεργάζεται με τοπικά ιδρύματα και οργανισμούς για τη δημιουργία ενός διαρκούς κοινωνικού αντίκτυπου. Κύριες πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν:

- **Συνεργασίες με κυπριακά σχολεία:** Καθιέρωση συνεργασιών με σχολεία για τη στήριξη πρακτικών ενιαίας εκπαίδευσης. Αυτές οι συνεργασίες επιτρέπουν την πρακτική εφαρμογή των αρχών του προγράμματος στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα.
- **Ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης:** Παροχή εργαστηρίων και επιμορφώσεων για Κύπριους εκπαιδευτικούς και διοικητικούς, πέραν των εγγεγραμμένων φοιτητών, για τη διάδοση των μεθοδολογιών ενιαίας εκπαίδευσης του προγράμματος.
- **Διάχυση έρευνας:** Προτεραιοποίηση ερευνητικών έργων που αφορούν το κυπριακό πλαίσιο και δημοσίευση ευρημάτων σε φόρουμ προσβάσιμα σε τοπικούς φορείς χάραξης πολιτικής και εκπαιδευτικούς.

4.2.4. Αποτελέσματα προγράμματος και επιπτώσεις αποφοίτων

Για να διασφαλιστεί ότι ο κοινωνικός αντίκτυπος υπερβαίνει τα δημογραφικά δεδομένα των εγγεγραμμένων φοιτητών, το πρόγραμμα περιλαμβάνει μηχανισμούς για την παρακολούθηση και ενίσχυση της επίδρασης των αποφοίτων του στην ενιαία εκπαίδευση. Στρατηγικές περιλαμβάνουν:

- **Υποστήριξη επαγγελματικής αποκατάστασης:** Ενεργή υποστήριξη των Κύπριων αποφοίτων στην εξασφάλιση θέσεων όπου μπορούν να ηγηθούν και να εφαρμόσουν πρακτικές ενιαίας εκπαίδευσης.
- **Ανάπτυξη δικτύου αποφοίτων:** Δημιουργία δικτύου αποφοίτων επικεντρωμένου στην προώθηση της ενιαίας εκπαίδευσης, με έμφαση στη σύνδεση αποφοίτων στην Κύπρο για την ενίσχυση της τοπικής συνεργασίας και επίδρασης.
- **Δείκτες τοπικού αντίκτυπου:** Τακτική αξιολόγηση του κοινωνικού αντίκτυπου του προγράμματος μέσω ερευνών και σχολίων από κυπριακά σχολεία και κοινότητες όπου εργάζονται οι απόφοιτοι.

4.2.5. Εστίαση στην υποστήριξη πολιτικών

Το πρόγραμμα συμβάλλει ενεργά στην ανάπτυξη πολιτικών συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στην Κύπρο μέσω:

- **Συμβουλευτικής με το Υπουργείο Παιδείας:** Παροχή εξειδικευμένων και τεκμηριωμένων προτάσεων που βασίζονται στα ερευνητικά αποτελέσματα του προγράμματος.
- **Διοργάνωση συνεδρίων και εργαστηρίων:** Οργάνωση εκδηλώσεων στην Κύπρο για την ευαισθητοποίηση και την παροχή επιμόρφωσης σχετικά με την ενιαία εκπαίδευση, προσελκύοντας ένα ευρύτερο κοινό εκπαιδευτικών και φορέων χάραξης πολιτικής.

5. Πόροι μάθησης και υποστήριξη φοιτητών (ESG 1.6)**PHILIPS****5.1. Ενσωμάτωση ερευνητικών δεδομένων στο πρόγραμμα σπουδών**

Τα παρακάτω βήματα ανταποκρίνονται επιτυχώς στην υλοποίηση αυτής της σύστασης. Το πρόγραμμα σπουδών βασίζεται πλέον και στην έρευνα, ενσωματώνοντας επικαιροποιημένη επιστημονική γνώση και ενισχύοντας τη σύνδεση μεταξύ διδασκαλίας και έρευνας. Επιπλέον, έχουν εδραιωθεί ισχυρές διαδικασίες για την ενημέρωση και διάχυση του διδακτικού υλικού. Αυτές οι δράσεις διασφαλίζουν ότι οι φοιτητές του εν λόγω μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών είναι εξοπλισμένοι με γνώσεις και δεξιότητες που βασίζονται στις πιο πρόσφατες ακαδημαϊκές και πρακτικές εξελίξεις.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης αυτής της σύστασης, έγιναν οι παρακάτω δράσεις:

5.1.1. Αναθεώρηση και επικαιροποίηση του προγράμματος σπουδών με βάση την έρευνα

Ακολουθώντας τη σύσταση, πραγματοποιήθηκε μια συνολική αναθεώρηση του εν λόγω προγράμματος σπουδών, με στόχο την ευθυγράμμισή του με την τρέχουσα έρευνα και τις βέλτιστες πρακτικές, ως εξής:

- **Συστηματική ανασκόπηση:** Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού πραγματοποίησαν συστηματική ανασκόπηση πρόσφατων επιστημονικών δημοσιεύσεων και τεκμηριωμένων πρακτικών που σχετίζονται με κάθε μάθημα.
- **Αντικατάσταση διδακτικών υλικών:** Οι υπεύθυνοι του προγράμματος συνεργάστηκαν με ειδικούς θεματικού περιεχομένου και εντόπισαν ξεπερασμένα διδακτικά υλικά και τα αντικατέστησαν με επικαιροποιημένα ερευνητικά δεδομένα υψηλής ποιότητας.

Κάθε μάθημα πλέον περιλαμβάνει τις πιο πρόσφατες ερευνητικές δημοσιεύσεις και μελέτες περίπτωσης, ενισχύοντας τη συνάφεια του προγράμματος με τις σύγχρονες προκλήσεις της ειδικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

5.1.2. Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα

Για την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ διδασκαλίας και έρευνας, εφαρμόστηκαν οι εξής στρατηγικές:

- **Παιδαγωγική με βάση την έρευνα:** Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού συνδέουν ρητά τις ερευνητικές τους δραστηριότητες με τη διδασκαλία, χρησιμοποιώντας τις δημοσιεύσεις και τα τρέχοντα ερευνητικά τους έργα ως μελέτες περίπτωσης ή προτεινόμενο υλικό

μελέτης. Με αυτόν τον τρόπο, οι φοιτητές εκτίθενται σε σύγχρονες ερευνητικές μεθοδολογίες και ευρήματα.

- **Συμμετοχή φοιτητών στην έρευνα:**
Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε τρέχοντα ερευνητικά έργα μέσω μελετών περίπτωσης ή συνεργασιών με το διδακτικό προσωπικό. Αυτή η συμμετοχή ενσωματώνεται στις εργασίες και τις αξιολογήσεις των μαθημάτων.
- **Εργαστήρια και σεμινάρια:**
Ένας κύκλος σεμιναρίων με συμμετοχή εσωτερικών και εξωτερικών ερευνητών έχει προγραμματιστεί, με στόχο την έκθεση των φοιτητών σε ποικίλες προοπτικές και την προώθηση της κριτικής ενασχόλησης με σύγχρονα θέματα.

5.1.3. Έγκαιρη ενημέρωση της βιβλιοθήκης με ψηφιακούς πόρους

Για την αντιμετώπιση της ανάγκης έγκαιρης πρόσβασης σε ψηφιακούς πόρους, υιοθετήθηκαν τα εξής μέτρα:

- **Καταγραφή αναγνωστικών καταλόγων:** Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού υποβάλλουν επικαιροποιημένους καταλόγους αναγνωστικού υλικού στον βιβλιοθηκάριο τουλάχιστον δύο μήνες πριν την έναρξη κάθε μαθήματος.
- **Συμμετοχή του βιβλιοθηκάρου:** Ο βιβλιοθηκάριος έχει ενταχθεί στις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας του προγράμματος, εξασφαλίζοντας ότι ψηφιακά αντίγραφα του επικαιροποιημένου υλικού είναι διαθέσιμα στους φοιτητές εκ των προτέρων.
- **Ψηφιακό αποθετήριο:** Δημιουργήθηκε κοινόχρηστο ψηφιακό αποθετήριο, όπου το διδακτικό προσωπικό μπορεί να ανεβάζει απευθείας συμπληρωματικό υλικό και ερευνητικά άρθρα για άμεση πρόσβαση.
- **Επιβεβαίωση διαθεσιμότητας:** Καταγραφές από τη βιβλιοθήκη επιβεβαιώνουν ότι όλοι οι απαραίτητοι ψηφιακοί πόροι είναι διαθέσιμοι και προσβάσιμοι για κάθε μάθημα πριν την έναρξη της διδασκαλίας.

5.1.4. Ερευνητικές δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ που συνδέονται και ενσωματώνονται στη διδασκαλία.

ARGYRIADIS, Alexandros

Argyriadis, A., Drakopoulou, O., Argyriadi, A., Mantsos, E., Katsarou, D. V., and Patsiaouras, A. (2024) 'Towards Holistic Wellness: Strategies for Managing Mental Health and Embracing Neurodiversity', *Exploring Cognitive and Psychosocial Dynamics Across Childhood and Adolescence*, pp. 1-22.

Angeliki, P., Skitsou, A., Argyriadis, A., Galanis, P., and Haralambous, G. (2024) 'Learning difficulties of primary school students due to psychical health disturbances and stress management with contemporary educational methods', *Νοσηλεία*, p. 116.

Argyriadi, A., Ioannidou, L., Drakopoulou, O., and Argyriadis, A. (2024) 'Fostering Resilience: Mental Health and Cultural Diversity in Young Children', *Effective Practices for Mental Health Promotion in Education*, pp. 247-268.

Argyriadi, A., Argyriadis, A., and Efstratopoulou, M. (2024) 'Caring for Mental Health of Vulnerable Minds: Well-Being and Mental Flow in Educational Settings' in L. Ioannidou, and A. Argyriadi (eds) *Effective Practices for Mental Health Promotion in Education*, New York, NY: IGI Global, 2024, pp. 157-180.

Efthymiou, E., Katsarou, D. V., Sofologi, M., Argyriadis, A., and Argyriadi, A. (2024) 'Classifying Minds, Framing Well-Being: Bernstein's Sociolinguistic Theory and the Promotion of Mental Health in Inclusive Schools' in L. Ioannidou, and A. Argyriadi (eds) *Building Mental Resilience in Children: Positive Psychology, Emotional Intelligence, and Play*, New York, NY: IGI Global, pp. 84-119.

Argyriadis, A., Paoullis, P., Samsari, E., and Argyriadi, A. (2023) 'Self-Assessment Inclusion Scale (SAIS): A Tool for Measuring Inclusive Competence and Sensitivity', *Perspectives in Education*.

Argyriadi, A., Vlachou, C., and Argyriadis, A. (2023) 'Language and cognitive deficits in attention-deficit/hyperactivity disorder. Stress and diversity in intellectual disability studies', *Review Clinical Pharmacology and Pharmacokinetics*, 36 (2-3), pp. 65-71.

Basdekidou, C., Styliadis, A., Argyriadis, A., and Dimen, L. (2023) 'A Low-cost Feasibility Training Study for DCD Children's Perceptual-motor Therapy', *Baltic Journal of Modern Computing*, 11(4).

Basdekidou, C., Styliadis, A., Argyriadis, A., and Dimen, L. (2023) 'Use of geometry and featural cues in landmark configurations to reorient DCD children to the VR space: A route-learning study', *Revista de Investigación e Innovación en Ciencias de la Salud*.

Petsani, A., Charalambous, G., Galanis, P., and Argyriadis, A. (2023) 'Management of the anxiety of students with chronic diseases using a modern educational method', <https://nursingcareresearch.gr/index.php/nursing-care-and-research/submissions>.

Argyriadis, A., and Argyriadi, A. (2022) 'Linguistic Diversity in Greek Education: Bilingualism and the Utilization of the Mother Language for the Development of an Inclusive Educational Environment', *International Journal of Progressive Sciences and Technologies*, 30(2), 16-20.

Argyriadis, A., Asimakopoulou, E., Patelarou, E., Andriopoulos, I., Patelarou, A., Paoullis, P., and Argyriadi, A. (2022) Translation and validation in Greek of the Central Vancouver Island Multicultural Society Cultural Competence.

Argyriadis, A., Argyriadi, A., and Drakopoulou, O. (2022) 'Talking to the Different Other: Intercultural Communication through Art', *International Journal of Progressive Sciences and Technologies (IJPSAT)*, 36(2), pp. 277-282.

Angelidou, A., and Argyriadis, A. (2023) 'Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) and Deficits in Language Development', in D. V. Katsarou (ed) *Developmental Language Disorders in Childhood and Adolescence*. New York, NY: IGI Global, pp. 121-128.

Argyriadi, A., and Argyriadis, A. (2022) 'Recommended Interventions for the Promotion of Language Development for Children With Learning Difficulties', in M. Efstratopoulou (ed) *Rethinking Inclusion and Transformation in Special Education*. New York, NY: IGI Global, pp. 143-159.

Argyriadis, A., Efstratopoulou, M., and Argyriadi, A. (2022) 'Accepting Diversity Before Fighting for Inclusion: First Moments of the Family After the Disability Diagnosis', in M. Efstratopoulou (ed) *Rethinking Inclusion and Transformation in Special Education*. New York, NY: IGI Global, pp. 268-282.

BOURAS, Antonios

Papadopoulou, A., and Bouras, A. (2024) 'The parameters influencing teachers' views on assessment', *ISRG Journal of Education, Humanities and Literature*, 1(4), pp. 52-62.

Papadopoulou, A., and Bouras, A. (2024) 'Teachers' views on their assessment measurements and tools', *ISRG Journal of Arts, Humanities and Social Sciences*, 2(1), pp. 161-169.

Papadopoulou, A., Bouras, A., and Barkatsas, T. (2023) 'Teachers' views on the Utility of Creative Processes and Creative Pedagogies', in T. Barkatsas (ed) *Education in Educating Gifted, Talented, Creative and Dissimilar Learners Imaging the Future*. Leiden, the Netherlands: Brill, 2023, pp. 120-141.

Papadopoulou, A., and Bouras, A. (2022) 'Teachers' Appraisal in Model Experimental Schools', *Journal of Modern Education Review*, 12(5), pp. 349-360. Available at: [https://doi.org/10.15341/jmer\(2155-7993\)/05.12.2022/003](https://doi.org/10.15341/jmer(2155-7993)/05.12.2022/003)

Bouras, A., and Papadopoulou, A. (2021) 'Parents' Views on the Authentic Evaluation of Students in the Experimental Schools of Greece', in T. Barkatsas, and T. McLaughlin (eds) *Authentic Assessment and Evaluation Approaches and Practices in a Digital Era: A Kaleidoscope of Perspectives*. Leiden, Netherlands: Brill, pp. 350-366. Available at: <https://doi.org/10.1163/9789004501577-016> (Accessed: 8 October 2024).

Παπαδοπούλου, Α., Μπούρας, Α., και Κουτούζης, Ε. (2023) 'Η αξιολόγηση των προτύπων και πειραματικών σχολείων μέσα από τη θεώρηση των γονέων', στο *Εκπαιδευτική αξιολόγηση, σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές* (επιμ.) Α. Παπαδοπούλου, και Α. Χαλκιάδακη. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.

MANTZARIS, Konstantinos

Μαντζάρης, Κ. (2021) 'Οι εκπαιδευτικές, κοινωνικές και συναισθηματικές εμπειρίες εφήβων με μαθησιακές δυσκολίες στο γενικό σχολείο', (από τα Πρακτικά Εργασιών 7^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας), Λάρισα, 15-17 Οκτωβρίου 2021.

MARKEA G., Georgia

Markea G., G. (2015) 'A Platonic Response to the Phenomenon of 'Mass Culture'', *Philosophica Critica*, 1(1), pp. 37-54.

Markea G., G. (2014) *The Use of Modern Technologies in the Music Classroom: Research in Greece*. Athens, GR: Proforma, 2014.

Μαρκέα Γ., Γ. (2023) *Η Σχέση της Μουσικής με την Ηθική και την Πολιτική Φιλοσοφία στον Πρόκλο*. Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διαθέσιμη στο <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/object/3396546/file.pdf>

Μαρκέα, Γ. (2015) «Μαθητές με προβλήματα όρασης στο μάθημα της μουσικής» (από το Συνέδριο με θέμα «Τέχνη & Εκπαίδευση: Διδακτικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις στο Σχολείο του 21^{ου} αιώνα»), Αθήνα, 2-4 Οκτωβρίου 2015.

PARTHENIS, Christos

Parthenis, C., Eleftheriou, E., and Siouli, L. (2021) 'The challenge of school inclusion: intercultural education in practice', in V. Chiou, L. Geunis, O. Holz, N. Oruc Turk, and F. Shelton (eds) *Voices from the Classroom: a celebration of learning*. New York, NY: Waxmann, pp. 276-285.

Παρθένης, Χ., Ελευθερίου, Π., και Σιούλη, Λ. (...) «Γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ σχολείου και μαθητών με ετερογενές πολιτισμικό υπόβαθρο», *Εκπαιδευτικοί Ορίζοντες*.

PIPYROS, Kosmas

Gounari, M., Stergiopoulos, G., Pipyros, K., and Gritzalis, D. (2024) 'Harmonizing open banking in the European Union: an analysis of PSD2 compliance and interrelation with cybersecurity frameworks and standards', *International Cybersecurity Law Review*, 5 pp.79-120. Available at: <https://doi.org/10.1365/s43439-023-00108-8> (Accessed: 5 September 2024).

Leventopoulos, S., Pipyros, K., and Gritzalis, D. (2024) 'Retaliating against cyber-attacks: a decision-taking framework for policy-makers and cybersecurity law enforcers', *International Cybersecurity Law Review*, 5, pp.237-262. Available at: <https://doi.org/10.1365/s43439-024-00113.5> (Accessed: 6 September 2024).

Liasidou, S., and Pipyros, K. (2022) 'Air transportation and tourism interactions and actions for competitive destinations: the case of Cyprus', *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*. 14(5), pp. 470-480. Available at: <https://www.emerald.com/insight/1755-4217.htm>

Liasidou, S., Berjozkina, Galina, and Pipyros, K. (2022) 'Mitigating seasonality in tourism by attracting young travellers: evidence from Cyprus', *Young Travellers and Seasonality*. 14(5), pp. 461-469. Available at: <https://www.emerald.com/insight/1755-4217.htm>

SMYRNAIOU, Zacharoula

Smyrniou, Z., Georgakopoulou, E., and Georgiou, M. (2025) 'Empowering students' digital literacy in the AI era through the creation of Innovation Centers'. NARST 2024 (Accepted).

Argyri, P., and Smyrniou, Z. (2024) 'Developing skills and attitudes for preparation future workforce: STEM education strategies', *European Journal of Education and Pedagogy*, 5(5), pp.25-30. Available at: <https://doi.org/10.24018ejedu.2024.5.5.873> (Accessed: 5 October 2024).

Argyri, P., and Smyrniou, Z. (2024) 'Research methodological approach of connecting education with workplace', *International Journal of Education and Research*, 12(8), pp.129-136. Available at: <https://ijern.com/journal/2024-August/10.pdf> (Accessed at: 5 October 2024).

Asimakopoulos, Z., and Smyrniou, Z. (2024) 'A horizontal interdisciplinary approach to science teaching using digital and blended learning environments'. *INTED 2024 Proceedings*, pp. 3999-4007. Available at: <https://library.iated.org/view/ASIMAKOPOULOS2024AHO>

Asimakopoulos, Z., and Smyrniou, Z. (2024) 'Skills that students develop when engaging in a cross disciplinary approach of knowledge and the contribution of digital and blended learning environments', *The Electronic Journal for Research in Science & Mathematics Education*, <https://ejrsme.icrsme.com/index> (Submitted).

Georgakopoulou, E., and Smyrniou, Z. (2024) 'The creation of students' cognitive fields through meaning making processes via multiple semiotic systems in education: scientific meaning through multiple representations' (from the 5th Conference of the International Association for Cognitive Semiotics (IACS-5), Lund, Sweden, 15-17 August 2024). (Accepted).

Equation in STEM Education: The Impact of Students' and Teachers' Genders on Attitudes', *International Journal of STEM Education*. (Submitted).

Kotsari, K., and Smyrniou, Z. (2024) 'The role of integration AI in Science Learning in Special Education Needs (SEN): AI for student populations on the autism spectrum' (from the 11th International Conference on Software Development and Technologies for Enhancing Accessibility and fighting Info-exclusion, at Khalifa University, Abu Dhabi, UAE, 13-15 November 2024). Available at: <https://doi.org/10.1145/3696593.3696639>

Smyrniou, z., and Georgiou, M. (2024) 'Enhancing the digital transformation of Greek education through the emerging Innovation Centers: the case of climate change' (from

the 4th International Conference on Technology and Innovation in Learning, Teaching and Education, at Khalifa University, Abu Dhabi, UAE, 13-15 November 2024).

Argyri, P., and Smyrniou, Z. (2023) 'The educational game choice as digital learning environment for supporting strategies for careers decision making process' (from the 16th International Conference on Technology in Mathematics Teaching, NKUA, 7-10 June 2023).

Smyrniou, Z., Liapakis, A., and Bougia, A. (2023) 'Ethical use of artificial intelligence and new technologies in education 5.0', *Journal of Artificial Intelligence, Machine Learning and Data Science*, 1(4), pp.119-124. Available at: <https://doi.org/10.51219/JAIMLD/Anastasios-Liapakis/15> (Accessed: 5 October 2024).

Smyrniou, Z., Liapakis, A., and Bougia, A. (2023) 'Artificial intelligence and new technologies in education 5.0: the case of developmental thirteen innovation centres in all Greek regional directorates for primary and secondary schools' (from the 16th Annual International Conference of Education, Research and Innovation, Seville, Spain, 13-15 November 2023), *ICERI 2023 Proceedings*, p. 5501. Available at: <https://10.21125/iceri.2023.1372>

Smyrniou, Z., Pantazopoulou, E., and Georgakopoulou, E. (2023) 'The case of Greece on mentoring programs in the context of Erasmus+LOOP project-scaffolding in teacher development, mentoring and mentors in induction programs', *International Journal of Arts and Social Sciences*, 6(8), pp.102-120. Available at: <https://www.ijassjournal.com/2023/v618/4146663515.pdf> (Accessed: 5 October 2024).

Georgakopoulou, E., and Smyrniou, Z. (2022) 'Semiotic Pedagogy and Students Cognitive Development: Does the Order of Multiple Representations Play a Role in Meaning Making?' (from the European Conference on Language learning 2022). *Official Conference Proceedings*. Available at: <https://doi.org/10.22492/issn.2188-112X.2022.6>

Georgakopoulou, E., and Smyrniou, Z. (2022) 'Semiotic Pedagogy and Students Cognitive Development: A semiotic analysis of the role and order of multiple representations to meaning making' (from the 15th World Congress of Semiotics, IASS-AIS, Thessaloniki, Greece, August 30 – September 3, 2022). (Accepted).

komninos, T., Paraskevas, M., Smyrniou, Z., and Serpanos, D. (2022) 'Cyberphysical Systems in K-12 Education', *Computer*, 55(5), pp. 81-84. Available at: <https://doi.ieeecomputersociety.org/10.1109/MC.2022.3158165>

Ασημακόπουλος, Ζ., και Σμυρναίου, Ζ. (2024) «Η αξιοποίηση της οριζόντιας διεπιστημονικής προσέγγισης στην διαπραγμάτευση φαινομένων του μακρόκοσμου και η συμβολή των ψηφιακών και μεικτών μαθησιακών περιβαλλόντων» (από το 8^ο

Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»), Βόλος, Ελλάδα, 27-29 Σεπτεμβρίου 2024. (Accepted).

Σερπάνος, Δ., Σμυρναίου, Ζ., Βαγγελάτος, Α., Μικρόπουλος Α., Κουτρομάνος, Γ., Νάτσης, Α., Κόμης, Β., Μισιρλή, Α., και Μπουρδάκης, Β. (2024) «Καινοτομία στην Εκπαιδευτική Διαδικασία» (*Στρογγυλή Τράπεζα*) (από το 8^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ ΣΤΗΝ Εκπαιδευτική Διαδικασία»), Βόλος, Ελλάδα, 27-29 Σεπτεμβρίου 2024. (Accepted).

Ασημακόπουλος, Ζ., και Σμυρναίου, Ζ. (2023) «Αξιοποίηση Τ.Π.Ε. στην περίπτωση της οριζόντιας διεπιστημονικής προσέγγισης στη διδασκαλία των Φ.Ε.»(από το 13^ο Πανελλήνιο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»), Καβάλα, Ελλάδα, 29 Σεπτεμβρίου – 1 Οκτωβρίου 2023.

Κατσαρίδη, Π., Παππάς, Ε., Σμυρναίου, Ζ., και Γεωργίου, Μ. (2023) «Ο ρόλος του φύλου στην εκπαίδευση STEM» (από το 13^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση (ΕΝΕΦΕΤ)), Ιωάννινα, 10-12 Νοεμβρίου 2023. Διαθέσιμο στο <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/CoDiSTE/article.view/5543/5680>.

Σμυρναίου, Ζ., Βαγγελάτος, Α., και Κωστίκας, Ι. (2023) «Κέντρα Καινοτομίας: Αξιοποίηση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό στην Εκπαίδευση (Innovation Centers: Leveraging the European Framework for Digital Transformation in Education)» (από το 15^ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Η Πληροφορική στην Εκπαίδευση»), 3-5 Νοεμβρίου 2023. (Διαδικτυακό).

Σμυρναίου, Ζ., και Βαγγελάτος, Α. (2022) «Ανάπτυξη Κέντρων Καινοτομίας σε 13 Περιφερειακές Διευθύνσεις». *Στρογγυλή Τράπεζα: Καινοτόμες Τεχνολογικές Παρεμβάσεις που μπορούν να στηρίξουν περαιτέρω την Εκπαιδευτική Διαδικασία*. (από το 7^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»), Πάτρα, Ελλάδα, 16-18 Σεπτεμβρίου, 2022.

5.2 Εξασφάλιση άμεσης πρόσβασης σε ενημερωμένα ψηφιακά υλικά.

Υλοποιώντας αυτή τη σύσταση και για αντιμετώπιση της ανάγκης έγκαιρης πρόσβασης σε ψηφιακούς πόρους, υιοθετήθηκαν τα εξής μέτρα:

- **Καταγραφή αναγνωστικών λιστών:** Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού υποβάλλουν επικαιροποιημένες λίστες αναγνωστικού υλικού στον βιβλιοθηκάριο τουλάχιστον δύο μήνες πριν την έναρξη κάθε μαθήματος.
- **Συμμετοχή του βιβλιοθηκάριου:** Ο βιβλιοθηκάριος έχει ενταχθεί στις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας του προγράμματος, εξασφαλίζοντας ότι ψηφιακά αντίγραφα του επικαιροποιημένου υλικού είναι διαθέσιμα στους φοιτητές εκ των προτέρων.
- **Ψηφιακό αποθετήριο:** Δημιουργήθηκε κοινόχρηστο ψηφιακό αποθετήριο, όπου το διδακτικό προσωπικό μπορεί να ανεβάζει απευθείας συμπληρωματικό υλικό και ερευνητικά άρθρα για άμεση πρόσβαση.
- **Επιβεβαίωση διαθεσιμότητας:** Καταγραφές από τη βιβλιοθήκη επιβεβαιώνουν ότι όλοι οι απαραίτητοι ψηφιακοί πόροι είναι διαθέσιμοι και προσβάσιμοι για κάθε μάθημα πριν την έναρξη της διδασκαλίας.

6. Συμπέρασμα

Με βάση τις πιο πάνω διευκρινήσεις και τεκμηριωμένες ενέργειες, τεκμηριώνεται η πλήρης συμμόρφωση του Philips University και η πλήρης υλοποίηση των συστάσεων που έγιναν από τον Φορέα ΔΙΠΑΕ πριν τη λήψη της τελικής απόφασης στην αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών **Special & Inclusive Education (2 years / 120 ECTS / MA-DL)** του Philips University.

Καθ. Δημήτριος Νατσόπουλος
Πρύτανης

Καθ. Κωνσταντίνα Σιακαλλή
Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων

20 Δεκεμβρίου 2024